

VINKO FORETIC

GRAĐA U DUBROVAČKOM ARHIVU ZA POVIJEST SJEVERNOG HRVATSKOG PRIMORJA I ISTRE

I

Rado sam se odazvao pozivu da napišem članak o Dubrovačkom arhivu kao vrelu za povijest sjevernog Hrvatskog primorja i Istre. Ipak sam se ogradio da u njemu ne mogu iscrpsti svu građu, već samo ono što je poznato i natuknuto u raznim tiskanim publikacijama, ono što znam na temelju ranijih vlastitih istraživanja, i ono što sam mogao u danim mi vremenskim mogućnostima bolje skupiti i upoznati. Ponegdje ću pojedine izvore iznijeti konkretno, a inače ću navesti najvažnije serije u kojima se podaci mogu tražiti.

Danas u Dubrovačkom arhivu ima mnoštvo novoprimitljene građe iz vremena od god. 1814. dalje, ali u njezin se prikaz neću upuštati, nego ću ostati samo na glavnom i bitnom dijelu Arhiva, a to je arhiv Dubrovačke Republike i francuske uprave od 1022. do 1814. godine. Taj arhiv ima 92 serije, od kojih su samo dvije iz doba francuske uprave, a ostale su iz doba Dubrovačke Republike, naime do god. 1808, iako neke od njih ponešto sežu i preko te godine. Neke serije se dijele na podserije. Za snalaženje u arhivu imamo dosta tiskanih i rukom pisanih pomagala. Od tiskanih spomenut ćemo tri. Nekadašnji arhivar Josip Gelčić sastavio je popis pod naslovom »Dubrovački arhiv«, tiskan u Glasniku Zemaljskog muzeja za Bosnu i Hercegovinu god. 1910. i posebno, u kojem je obradio 77 serija. Sumarni prikaz za sve 92 serije, tiskan je u radnji »Prijegled stanja fondova, zbirki i skupina Državnog arhiva u Dubrovniku na dan 22. travnja 1955«, Dodatak IV časopisa »Arhivist«, br. 2, za god. 1955. U novije vrijeme izvršena je u rasporedu serijâ jedino promjena po kojoj je serija LV zadržala samo Zdravstvo (Sanitas), a serija LVI obuhvatila je Pomorstvo (Navigatio). Opis te serije dao sam u članku »Pomorska serija Dubrovačkog arhiva« (časopis Pomorstvo IX, god. 1954, br. 11 i 12). Ta serija u nekim svojim podserijama naročito je važna kao vrelo za istraživanje odnosa Dubrovnika sa sjevernim Hrvatskim primorjem i Istrom u 18. stoljeću. Predaleko bismo išli kad bismo htjeli na-

brojiti sve serije, ali u skladu sa svrhom ovog članka navest ćemo neke najvažnije.

Serija LXXVI **Diplomata et acta** (Isprave i akti) sadrži volantne isprave i akte od 1022. do pada Republike 1808. godine. Za tu seriju postoje po stoljećima rukopisni katalozi, u kojima su popisane sve isprave i akti, a imamo i stariji abecedni repertorij, doduše ne baš savršeno izrađen, ali koji može poslužiti. Mnoge vrlo važne isprave bila je svojedobno austrijska vlada odnijela u Beč, ali nakon raznih peripetija te se isprave danas opet nalaze u Dubrovačkom arhivu. Kao njihov privremeni katalog služi Zapisnik primopredaje. Po tim katalozima i repertoriju možemo također tražiti materijal koji se tiče sjevernog Hrvatskog primorja i Istre.

Serija II, nazvana **Reformationes** (naime, Odluke), sadrži zapisnike dubrovačkih vijeća 1301—1415, a od god. 1415. dalje imamo posebne serije zapisnika dubrovačkih vijeća, naime III **Acta Consilii Rogatorum** (Zapisnici, Vijeća umoljenih) V **Acta Minoris Consilii** (Zapisnici Malog vijeća), VIII **Acta Consilii Maioris** (Zapisnici Velikog vijeća). Malo je sačuvanih zapisnika tajnih sjednica Vijeća umoljenih i oni se nalaze u posebnoj seriji IV **Secreta Rogatorum**. Vrlo je važna serija **Litterae et commissiones** (Dopisi i upute), koja počinje sa 1359. godinom. U njoj su, pored ostalog, doslovno registrirani važniji dopisi koje je dubrovačka vlada pisala svojim organima vlasti i stranim vlastima, te upute što ih je davala svojim poslanicima i nekim ostalim funkcionarima.

Najstariji zapisnici dubrovačkih vijeća su publicirani; zapisnike od 1301. do 1379. god. (izostavljena je god. 1365) izdala je Jugoslavenska akademija kao »Monumenta ragusina« u sklopu svoje edicije »Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium«, a zapisnike za 1365. te od 1380. do 1389. god. tiskala je Srpska akademija u dva sveska pod naslovom »Odluke većâ Dubrovačke republike« u redakciji Mihaila Dinića. Ti publicirani zapisnici imaju indekse, pa je po njima lako naći i ono što se tiče sjevernog Hrvatskog primorja i Istre. Nepublicirani zapisnici imaju ne baš sasvim kompletne indekse, te onaj tko želi tražiti materijal za neku regiju ili grad mora prelistavati list po list. No, i tu se ipak može ispomoći na neki način; u novije su vrijeme izrađeni rukopisni popisi serije »Litterae et commissiones«, koji su čitljivi i lako pregledni, te tu možemo lako naći ono što se tiče sjevernog Hrvatskog primorja. Kad nađemo pod određenom godinom nešto što nas zanima, lako te godine možemo zatim tražiti u zapisnicima vijeća, naročito u zapisnicima Vijeća umoljenih.

Pabirčenjem po ostalim serijama naći će se također podataka o odnosima sa sjevernim Hrvatskim primorjem i Istrom. Od tih ostalih mnogobrojnih serija spominjemo izričito XXVI **Diversa notariae** i XXV **Diversa cancellariae**, gdje su registrirani razni poslovni ugovori. Za odnose sa sjevernim Hrvatskim primorjem i Istrom važna je serija **Diversa de Foris**, koja počinje sa 1593. godinom. U njoj su bilježeni radi dokumentacije razni dokumenti, pa čak i privatna pisma, o poslovima koje su Dubrovčani imali van svoga grada (naime, »de foris«). Naravno, i knjige te serije treba listati da bismo se namjerili na podatke koji nas zanimaju.

Prigodimice ćemo još spominjati neke serije i objasniti što bude potrebno, a posebno se osvrnuti na one koje se tiču 18. stoljeća, kad su veze sa sjevernim Hrvatskim primorjem i Istrom bile naročito jake. Ovdje mo-

žemo spomenuti i neke važnije publikacije izvora. Naime, i razne volantne isprave Dubrovačkog arhiva koje dodiruju odnose sa sjevernim Hrvatskim primorjem i Istrom publicirane su u poznatim našim zbornicima popraćenim ideksom; to je izdanje Smičiklase i njegovih nastavljača »Diplomatički zbornik Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije do g. 1385«, te Ljubićeve »Listine o odnošajih Južnoga Slavenstva i Mletačke republike do g. 1469«. Dosta materijala o Senju može se naći u ediciji Gelcich-Thallóczy: »Diplomatarium relationum Reipublicae Ragusane cum Regno Hungariae«, s indeksom. Tu imamo publiciranih volantnih isprava, dopisa i uputa iz serije »Litterae et commissiones« te odlomke iz zapisnikâ dubrovačkih vijeća. Jovan Radonić je u nakladi Srpske akademije 1934—1951. god. izdao ukupno devet svezaka pod naslovom »Acta et diplomata ragusina« ili »Dubrovačka akta i povelje« od 1022. do 1807. godine. Tu je, naravno, prema volji izdavača sačinjen izbor volantnih isprava te dopisa i uputa iz serije »Litterae et commissiones«; i ti svesci popraćeni su indeksom.

Previše bi bilo nabrajati sve dokumente o odnosu Dubrovnika prema sjevernom Hrvatskom primorju i Istri, ali ćemo se zadržati na nekim važnijima, koji se spominju u raznim publikacijama ili na koje smo se namjerali.

II

Najstariji je pismeni spomen o vezi Dubrovnika s Istrom ugovorna isprava poslanikâ grada Rovinja, koju su oni 3. veljače 1190. izdali Dubrovniku boraveći u njemu. Ispravu je napisao dubrovački notar dijakon Marin. Ona je kratka, jer se u njoj kaže jedino da se njome obnavlja ugovor o mirnom stanju, koje već postoji između Rovinja i Dubrovčana, a sada se rovinjski poslanici zaklinju da će i dalje održavati vječni mir s Dubrovčanima. Rovinj se ovdje latinski naziva Rubinium. Isprava se nalazi u skupini dokumenata vraćenih iz Beča, omaškom zalutala među Ćirilske isprave kao broj 957. Objasnio ju je Radonić: »Dubrovačka akta i povelje, I—1, str. 10—11.

Dubrovnik se od 1205. do 1358. god. nalazio pod vrhovnom mletačkom vlašću. Iako je uživao široku autonomiju, Mleci su ga ipak donekle ometali u ekonomskom djelovanju, pa i u vezama s gradovima zapadne Istre. Dubrovnik je u 13. st. u nekoliko navrata pokušao zbaciti tu vrhovnu vlast, ali ju je silom prilika ugovorima iz 1236. i 1252. god. ponovo priznao. U njima se određuje da Dubrovčani ne smiju posjećivati luke unutar područja sjeverno od Ankone i rta Promontora u Istri, već samo ako u njima imaju krcati živež za Mletke. Isprava iz 1236. god. nalazi se u Dubrovačkom arhivu među Latinskim ispravama vraćenim iz Beča pod br. 166, a objelodanjena je u Smičiklasovu »Diplomatičkom zborniku«, IV, str. 8—11. Ona iz 1252. god. nalazi se sačuvana u »Liber Factorum« u Mletačkom arhivu. Stari dubrovački statut potječe iz 1272. god. i nije se sačuvao u originalu, već u prijepisima. Najstariji je prijepis iz 14. stoljeća. Nalazi se u seriji arhiva Dubrovačke Republike XX—1 **Leges et instructiones** (Zakonici i pravilnici) pod brojem 9b, u kojoj se nalaze još neki prijepisi tog statuta. Statut su objelodanili Baldasar Bogišić i Konstantin Jireček kao knj. 9 zbirke Jugoslavenske akademije »Monumenta historico-juridica Slavorum meridionalium«. Poglavlje XXIV odnosi se na slanje poslanstava u razne gradove od Pule do Trsta. Carinski statut (Statuta doane civitatis Ragusii), sačuvan u originalu, potječe iz

god. 1277, ali s raznim naknadnim dodacima. Nalazi se u seriji XXXV **Dohana** pod brojem I, a tiskao ga je Mihajlo Peterković u zbirci Srpske akademije »Izvori za istoriju Južnih Slovena. Serija peta. Istorisko-pravni spomenici«, knj. I, 1936. Među dodatnim poglavljima donesenim 1286. i 1288. god. nalazi se i poglavlje 66 »De vino extrahendo de civitate«. Tu se određuje koliko i kako dubrovački brodovi mogu nositi vina za snabdijevanje brodske posade, pa se među ostalim kaže da prilikom putovanja iz Korčule u Kvarner svaki pojedinac na brodu može nositi jedan kvingij (quingum unum); dakle, dokaz da su dubrovački brodovi zalazili i u Kvarner.

Ima poneka volantna isprava i dokument u arhivskim knjigama, ali te sporadične podatke nećemo detaljnije iznositi, jer su uglavnom publicirani. Tako npr. u Smičiklasovu »Diplomatičkom zborniku« imamo: ispravu izdanu u Senju 14. lipnja 1248. o izmirenju između Senjana i Dubrovčana u povodu nekog spora (IV, str. 354—355), u seriji Dubrovačkog arhiva »Isprave i akti« 13. st., br. 138); ispravu izdanu u Senju 13. svibnja 1257. (V, str. 66—67, u seriji »Isprave i akti« u skupini još nekatalogiziranih isprava). Imamo isprave koje se tiču trgovačkog duga između jednog Dubrovčanina i građanina Justinopolisa, današnjeg Kopra; zove se i Justiniana (u Diplomatičkom zborniku IV dvije iz god. 1244, str. 228—229 i 234—235, u seriji »Isprave i akti« među nekatalogiziranim ispravama; ona iz god. 1262. objavljena u istom Zborniku V, str. 215—216; sada je zametnuta).

Josip Lučić u svojoj radnji »O pomorskim vezama Dubrovnika sa Zadrom i ostalim gradovima Dalmacije u XIII stoljeću« (Pomorski zbornik 4, 1966), spominje i citira dokumente koji se odnose na Senj na str. 359, 361, 364, 365, 368, 373, 374, 375—276, 377; na Krk na str. 361, 368; na Rab na str. 368, 377; na Koper na str. 377. U radnji »Pomorsko-trgovačke veze Dubrovnika na Mediteranu« (Rad JAZU, 359, 1971) spominje i citira dokumente općenito o Kvarneru na str. 134 i Istri na str. 135, 155, te o Rijeci na str. 134, 135, 155; o Senju na str. 154; o Krku na str. 154; o Rabu na str. 154; o Puli na str. 135, 155; o Novigradu na str. 135, 155; o Kopru na str. 135, 155. Ipak ćemo ponovno spomenuti, zbog njene naročite zanimljivosti, ispravu iz 1257. god. potestata i sudaca grada Senja, kojom oni, pozivajući se na stari običaj, odlučuju da Dubrovčani nisu dužni u Senju plaćati arboratik. Sadržaj te vrlo važne isprave iznio sam na drugom mjestu, a i Lučić je ističe, pa je ovdje samo ukratko spominjem. Iz nje, a isto tako i iz raznih drugih dokumenata, vidimo da su Dubrovčani nabavljali u Senju građevno drvo. Pojam Dalmacije često se mijenjao, pa ni u jedno te isto doba nije bio jednak. Tako se često tijekom stoljeća pojam Dalmacije proširivao i na sjeverno Hrvatsko primorje, pa se i u toj ispravi iz 1257. god. Senj tretira kao dalmatinski grad.

Tako ulazimo u odnose Dubrovnika sa Senjom zasebno, pa ćemo dati njihov pregled gledajući kroz dokumente Dubrovačkog arhiva. Dubrovnik je u raznim krajevima dobavljao žito, pa tako i u Senju, ali, dogodilo se i to da se u vrijeme oskudice žita u sjevernom Hrvatskom primorju od Dubrovčana tražilo da im ga od svojih zaliha odstupe. O žitu imamo objavljenih dokumenata iz Dubrovačkog arhiva u Gelcich-Thallóczy: »Diplomatarium«, str. 828, 833, a našli smo podataka o tome i u knjizi 28 serije »Acta Consilij Minoris« fol. 111 v. O Senju u vezi sa žitom citira dokumente i Dušanka Dinić-Knežević: »Trgovina žitom u Dubrovniku u XIV veku« (Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu X, 1967, str. 102, 110, 111, 112, 114, 115).

O nabavi građevnog drva iz Senja u 14. st. Dušanka Dinić-Knežević citira dokumente u radu »Trgovina drvotom u Dubrovniku u XIV veku« (isti Godišnjak, XIV/1, 1971).

Sve spomene Senja u publiciranim zapisnicima dubrovačkih vijeća do 1389. god. te u »Diplomatičkom zborniku«, Gelcich-Thallóczyevu »Diplomatariu« i kod Radonića neću spominjati, jer se pomoću indeksa mogu ti podaci naći; navest ću uglavnom ono što nije publicirano, a na što sam se tijekom svoga rada namjerio. Tako imamo spomene Senja u seriji II »Reformationes«, knjiga 29 (g 1390—1392), na foliju 36, 43 v, 135, 135 v; knj. 31 (1397—1399), fol. 30 v, 156, 160 v; knj. 32 (1401—1404), fol. 207 v (o svećeniku slavenskog bogoslužja); knj. 33 (1407—1412), fol. 283. Zatim u seriji III »Acta Consilii Rogatorum«, knj. 17 (1461—1463), fol. 218 (o svećeniku slavenskog bogoslužja); knj. 18 (1463—1466), fol. 60 v (o istome), 169 (o dubrovačkom konzulu u Senju). Dalje u seriji IV »Secreta Rogatorum«, knj. 1 fol. 19 v, god. 1528. i fol. 29 v — 30, god. 1529. (o senjskom kapetanu Petru Kružiću). K tome u seriji VIII »Acta Consilii Maioris« na više mjesta o svećeniku slavenskog bogoslužja, i to knj. 9 (1449—1452), fol. 121, 191 v, 241 v; knj. 10 (1453—1456), fol. 24, 103, 180, 182 v; knj. 12 (1460—1466), verso fol. 13; isto tako i u seriji »Acta Consilii minoris«, knj. 11 (1446—1448), fol. 229.

O Senju u seriji XXVI »Diversa notariae«, knj. 15 (1426—1428), fol. 191; knj. 19 (1434—1435), fol. 72 v; knj. 24 (1440—1441), fol. 43 v, 67 v, 72 v; knj. 25 (1441—1442), fol. 37; knj. 32 (1447—1448), fol. 110.

Iz Senja Dubrovčani dobavljaju oružje, a nekad ga opet njemu davaju. Često su dubrovački poslanici, koji su išli k ugarsko-hrvatskom kralju, polazili preko Senja. U 14. i 15. st. dubrovačka vlada je nastojala održati slavensko bogoslužje u nekim predjelima Republike, te je u tu svrhu dobavljala svećenike iz sjeverne Dalmacije i Senja. O tome je pisao sa citatima iz izvora Antun Liepopili: »Slavensko bogoslužje u Dubrovniku« (Rad Jug. akademije, knj. 220, 1919). Neko vrijeme je dubrovačka vlada u drugoj polovici 15. i u prvoj pol. 16. st. postavljala dubrovačkog konzula u Senju. Dubrovčanin Feliks Petančić, poznati humanist, podržavao je veze sa Senjom; u razdoblju 1496—1501. spominje se kao kancelar toga grada, a i kasnije, kad je bio na kraljevskom dvoru, nosi naslov kancelara Senja. O njemu je na temelju dubrovačkih i vandubrovačkih izvora napisao posebnu studiju Petar Kolendić: »Feliks Petančić pre definitivnog odlaska u Ugarsku« (Glas Srpske akademije, knj. CCXXXVI, 1959). Danak koji su Dubrovčani plaćali ugarsko-hrvatskom kralju, kralj je od 1505. do 1526. god. više puta dodjeljivao Senju, pa su ga senjski izaslanici i sami pridizali u Dubrovniku.

III

Uskoci su dolazili u znatne sukobe s Dubrovčanima, pa zato o njima u Dubrovačkom arhivu ima mnogo materijala. Preko dubrovačkog teritorija provaljivali su u Tursku, pljačkali turske karavane, čak i dubrovačke na samom dubrovačkom teritoriju, ali i zemljište Republike općenito. Imali su vlastito pravno shvaćanje da Turke mogu tražiti i napadati bilo gdje, prelazeći preko bilo kojeg teritorija, te plijeniti tursku robu, pa i drugu koja je dolazila iz Turske. K tome su na Dubrovčane gledali kao na one koji po svojoj oportunističkoj politici naginju k Turcima. Turci su, pak, zamjerali Dubrovčanima što propuštaju uskoke kroz svoj teritorij, te se zbog toga

dubrovačka vlada morala opravdavati pred Turcima. Obračala se habsburškim vladarima i nadvojvodama s molbom da obuzdaju uskoke u odnosu prema Dubrovčanima. Poznato nam je desetlježno veliko neprijateljstvo između Mletaka i uskoka, ali u doba mletačko-turskih ratova 1538—1540. i 1570—1573. god. oni bijahu saveznici. O svemu tome nalazimo materijala i u arhivima van Dubrovnika. O odnosima između Dubrovnika i uskoka pisano je; Jorjo Tadić napisao je tri rada: »Uskoci i Dubrovnik« (Jadranska straža VI, br. 9, 1928), »Pogibija uskočkog vodje Djura Daničića« (Novosti, 24. januara 1931) i »Uskoci i Dubrovnik u XVII vijeku« (Novosti, br. 19, 19. januara 1936), ali bez oznake citatâ. Na nekoliko mjesta se osvrnuo na njih Toma Popović u radu »Turska i Dubrovnik u XVI v.«, Beograd 1973, s citatima izvorâ. Prikazat ćemo neke važnije izvore, a neke činjenice prema piscima.

God. 1537. pomoću Mlečića uskoci su preko Slanog provalili u Tursku, te ponovno u jeseni iste godine, isto tako i 1539, a 1540. god. opljačkaše Janjinu na Pelješcu (Tadić, »Uskoci i Dubrovnik prema dubrovačkim izvorima«).

O bakarskim uskocima govori dopis dubrovačke vlade od 15. VII 1557. »Petro Denti, capitano de Buccari«, u *Litterae et commissiones*, knj. 26, fol. 212 v — 213.

Na uskoke se odnosi i dopis Kralja Ferdinanda I od 13. XII 1557. (Isprave i akti 16. stoljeća, br. 162; objelodanio ga je Radonić, n. dj., II—2, str. 47—48).

Često su pod maskom uskoka pljačkali dubrovački teritorij i drugi Dalmatinci s mletačkog teritorija. O tome govori knjiga 7, serija **Lamenta politica**, vođena od 25. travnja do 29. svibnja 1570. godine.

Baš u godinama 1570—1573. razvijali su uskoci veliku djelatnost protiv Turaka, i to znatnim dijelom preko dubrovačkog teritorija. O pljačkanjima na dubrovačkom teritoriju god. 1571. izvješćuju dubrovački lokalni knezovi i ostali funkcionari (vidi te izvještaje pod brojem 450, serija »Isprave i akti 16. stoljeća«; vidi i seriju XXVII—1 »Litterae et commissiones Levantis«, knj. 31, fol. 12—12v, 59—66, 94—97).

U god. 1571. spada pogibija uskočkog vođe Jurja Daničića. U porodici Daničićâ bilo ih je nekoliko s imenom Juraj, pa je nastala među genealogizima i povjesničarima zbrka. Tako se netočno iznosi da su Jurja II Daničića Dubrovčani god. 1539. na vjeru primamili i pogubili. O Jurju iz 1539. god. imamo tek sumnjive podatke, ali i po tekstu stare genealogije proizlazi da su ga ubili Turci, a ne Dubrovčani. Zapravo je na području Dubrovnika 1571. god. poginuo poznati Juraj Daničić, koji bi bio treći po redu istog imena. O njegovoj pogibiji postoje dvije verzije, dubrovačka i antidubrovačka, koje su se pojavile odmah nakon njegove smrti, a antidubrovačka se protezala još desetljećima. Tadić je svoj članak napisao priklanjajući se antidubrovačkoj verziji, no mi mislimo da pitanje još nije riješeno. I Toma Popović u spomenutom djelu govori o Daničiću na str. 268—271. Nije zadaća ovog našeg članka da sada u to ulazimo, jer to, zbog svoje složenosti, mora biti predmet zasebne rasprave. Spomenut ćemo samo ukratko obje verzije. Prema antidubrovačkoj verziji, dubrovačka vlada je na vjeru domamila Daničića i potajno ga dala smaknuti. Prema dubrovačkoj, došlo je u Rijeci Dubrovačkoj do oružane borbe između dubrovačkih vojnika i Daničićevih uskoka, te je u tome boju Daničić poginuo. Dubrovačka vlada je dala provesti istragu o tome događaju, i zapisnik o njoj se nalazi u seriji »Isprave i

akti 16. stoljeća« pod brojem 466/36. O pogibiji Daničića važni su podaci i u seriji »Litterae et commissiones Levantis«, knj. 31, fol. 78—79v, 81—81v, 84—84v, 97, 109v. Za proučavanje toga pitanja važan je i dopis dubrovačkog poslanika u Rimu Frana Gundulića svojoj vladi, pisan 24. listopada 1571. god. Original dopisa ne nalazimo u Dubrovačkom arhivu. Postojao je kodeks sa zbirkom Gundulićevih pisama u privatnom vlasništvu, i po njemu ih je Lujo Vojnović objavio pod naslovom »Depeschen des Francesco Gondola Gesandten der Republik Ragusa bei Pius V. und Gregor XIII (1570—1573)«, Wien 1909. Gdje je sada taj kodeks, ne znamo, ali jedan njegov primjerak nalazi se i u Dubrovačkom arhivu u seriji »Isprave i akti 16. stoljeća« pod brojem 465. Dopis je objelodanio Radonić, n. dj., II—1, str. 272—274. Iz te zbirke objavio je još neka Gundulićeva pisma koja dodiruju uskoke (Radonić, n. dj., II—2, str. 257, 281). Naravno, i u zapisnicima dubrovačkih vijeća naći će se podataka.

Uskoci su i dalje navaljivali na dubrovački teritorij i preko njega na turski, koliko dosad znamo sve do 1614. godine. Gore spomenuti Tadićevi članci mogu biti putokazom, iako nemaju citatâ, za traženje materijala u Dubrovačkom arhivu.

IV

Važno je osvrnuti se i na odnos Dubrovnikâ prema velikaškim porodicama Frankopana i Zrinskih, ukoliko je riječ o sjevernom Hrvatskom primorju. Na savjetovanju u Malinskoj 1971. god. održao sam referat »Dubrovnik prema Krčkim knezovima i Frankopanima«, koji se nešto proširen ima uskoro tiskati u Krčkom zborniku. Tu sam u bilješkama citirao dokumente koji su većinom tiskani, pa sada to neću ponavljati. To su dobrim dijelom sporadični podaci u zapisnicima dubrovačkih vijeća. Ipak ću spomenuti neke značajne dopise. Postoje tri dopisa dubrovačke vlade Bernardinu Frankopanu iz god. 1504—1505. u »Litterae et commissiones«, knj. 19, fol. 7v—8, 42v—43, 69—69v. Titulira ga u prvom dopisu od 27. svibnja 1504. »Bernardino de Franchepanibus, Modrussiae, Segnae, Vegiae etc., comiti«, iako Frankopani tada više nemaju u svojoj vlasti ni Senj ni Krk. Dopis Nikole Frankopana Tržackog pisan u Bosiljevu dubrovačkoj vladi 15. ožujka 1635. nalazi se u seriji »Isprave i akti 17. stoljeća« pod brojem 2055/9. Iako je pisan u Bosiljevu udaljenom od mora, ima veze s prilikama u primorju. Dubrovačka vlada mu je odgovorila dopisom od 30. travnja 1635. (Litterae et commissiones Ponentis, knj. 16, fol. 124v). Oba dopisa objelodanio je Vladimir Koščak u radnji »Korespondencija Dubrovačke vlade s Nikolom Frankopanom i Petrom Zrinskim« (Zbornik Historijskog instituta Jugoslavenske akademije u Zagrebu I, 1954).

U nekoliko navrata imala je dubrovačka vlada kontakte s glasovitim Petrom Zrinskim. Prvi je takav dodir iz 1654. godine. Petar Zrinski kao moćni feudalac imao je u sjevernom Hrvatskom primorju luke Bakar i Kraljevicu, preko kojih je vršio trgovinu, a bio je u dobrim odnosima s Mletačkom Republikom. U to vrijeme, 1645—1669. godine, nalazila se Mletačka Republika u ratu s Turcima (tzv. kandijski rat). Premda Austrija nije tada ratovala s Turskom, ipak je Zrinski imao okršaja s Turcima. God. 1654. otplovio je svojim brigantinom prema jugu i plovio uzduž dalmatinske obale. Na glas o velikoj pobjedi Peraštana nad Turcima, kad su odbili turski napad

na Perast, oputio se dalje, da posjeti taj junački i hrabri grad. Ondje su ga vrlo lijepo dočekali, no u Perastu je bio kratko, 23. i 24. svibnja. Dubrovačko Vijeće umoljenih zaključilo 25. svibnja da dočeka dolično Zrinskog u gradu, ukoliko bi zaželio doći. No, Zrinski nije došao u grad, već je pače zaplijenio brod dubrovačkog građanina podrijetlom iz Bara, Marina Borisa, te zajedno s brodom uhvatio i vlasnika lično. Taj je neugodni incident dubrovačka vlada prijateljski izgladila sa Zrinskim, koji je oslobodio i Borisa i njegov brod. Povjesničari su o tome pisali; tako Antonije Vučetić, »Un'escursione di Pietro Zrini in Dalmazia«, Venezia 1913, i V. Koščak u gore spomenutoj »Korespondenciji...«. No, nisu iznijeli razlog, zbog kojeg je Zrinski zaplijenio Borisov brod. Boris je bio turski pouzdanik i posredovao je u otkupljivanju dubrovačkih zarobljenika kod Ulcinjana, te je i tom prilikom nosio otkupninu u velikom iznosu u Ulcinj. Iako se direktno ne tiče sjevernog Hrvatskog primorja ranije Borisovo djelovanje, spomenut ćemo dokumente o tome jer bolje rasvjetljuju postupak Zrinskog prema njemu: Acta Consilii Rogatorum, knj. 101, fol. 64—65; knj. 102, fol. 150—150v; knj. 104, fol. 104v; knj. 105, fol. 123—123v, 127v, 129v, 132—132v, 135v—136; Litterae et commissiones Levantis, knj. 49, fol. 270v—271v; knj. 50, fol. 142; knj. 55, fol. 134—140, 144—144v, 147v—151v, 174—174v, 199; Litterae et commissiones Ponentis, knj. 20, fol. 114—114v; knj. 21, fol. 43—43v, 58v—59, 120v—121; Isprave i akti 17. stoljeća, br. 2055/1 i br. 2199/14. Kako rekosmo, dubrovačka vlada prijateljski je riješila spor sa Zrinskim, nakon čega su i vlada i neki Dubrovčani nadovezali s njime veze, koje nam se i kasnije spominju. Vidi o tome Litterae et commissiones Ponentis, knj. 21, fol. 58v—59, 120v, 244v. God. 1655. i 1658. došlo je do još nekih kontakata Zrinskog s Dubrovčanima. O tome u: Diversa cancellariae, knj. 210, fol. 139—139v; Litterae et commissiones Ponentis, knj. 22, fol. 98—98v, 129—129v, 166—166v.

V

Dobri odnosi Dubrovnikana prema Senju, koji su u doba uskoka bili poremećeni, opet su se tijekom 17. i 18. st. razvijali u prijateljskom tonu, ali u 18. st. ipak je katkad došlo do kakva incidenta. I odnosi s Rijekom postali su intenzivniji. Bilo ih je dosta već i u 15. stoljeću, a do sada su više materijala o tome iznijeli u publikacijama dokumenata iz Riječkog arhiva Gigante i Zjačić. S nekim dokumentima iz Dubrovačkog arhiva, citirajući ih, poslužio se V. Koščak u radu »Dubrovačka republika prema Rijeci Senjskoj do osnutka konzulata« (zbornik Dubrovačko pomorstvo, Dubrovnik 1952). Dubrovački konzulat u Rijeci osnovan je 1690. godine. O vezama Dubrovnikana sa sjevernim Hrvatskim primorjem i Istrom u 18. st. kasnije ćemo opširnije progovoriti.

VI

Već smo u gornjim kontekstima spominjali razne dokumente iz serija »Isprave i akti« i »Litterae et commissiones«. No, dat ćemo opći sistematski pregled iz tih dviju serija, i to za seriju »Litterae et commissiones« počevši od 15. stoljeća, a za »Isprave i akte« počevši od 16. stoljeća. Da bi se onaj koji bude radio u Dubrovčkom arhivu bolje snašao, moram upozoriti na jednu nespretnost u Gelčićevu katalogu. Rekli smo da serija »Litterae et commissiones« počinje sa 1359. godinom. No, od 1566. god. ona se račva na

Litterae et commissiones Levantis (Dopisi i upute za Istok) i na onu **Litterae et commissiones Ponentis** (Dopisi i upute za Zapad). No, Gelčić je u podseriji I te serije pod naslovom »Litterae et commissiones Levantis« do god. 1566. uvrstio zapravo sve knjige, te su u njima nerazdijeljeni dopisi te upute i za Zapad i za Istok. Nakon god. 1566. u podseriji I nastavljaju se dopisi uglavnom za Istok, a od te godine za dopise za Zapad počinje posebna serija »Litterae et commissiones Ponentis«. Ispravnije bi bilo da je za razdoblje 1359—1566. podserija samo s naslovom »Litterae et commissiones«, a od god. 1566. da su dvije podserije, naime ona za Zapad i ona za Istok. Ipak, ni kancelar u doba Republike nakon god. 1566. nije bio potpuno konzekventan, jer je poneke dopise za Istok uvrštavao u »Litterae et commissiones Ponentis« i obratno. U našem popisu mi ćemo na latinskom i talijanskom jeziku iznijeti oslovljavanje adresatâ, jer je tako i u originalu u knjigama serijâ.

Mnoge upute i dopisi koji se odnose na sjeverno Hrvatsko primorje, upućeni su u razne gradove (npr. u Beč) i raznim ličnostima, ali mi ćemo ovdje iznijeti samo one upućene u gradove sjevernog Hrvatskog primorja. To će ipak služiti kao prva orijentacija, koja će pomoći u traženju i ostalih dopisa.

VII

Litterae et commissiones

Knjiga 5

25. IV 1490. Domino Petro de Thoronak capitaneo Segne, fol. 124; 16. VIII 1490. Episcopo Modrusensi, fol. 125—125v.

Knjiga 6

6. I 1417. Comissio ser Thome de Sorgo associantis Magnificum dominum Johannem Grigorich, fol. 9—10 (spominje se Senj).

Knjiga 7

15. X 1414. Dominis Vicario et Judicibus civitatis Segne, fol. 112; 15. X 1414. Luce Rosso Segne habitatori, fol. 112—112v.

Knjiga 10

3. IV 1430. Pro Nicola de Sorte. Dominis Pasquali Maripetro et Paulo Valaresso pro Illustrissimo et excelentissimo ducali dominio Vemetiarum olim sindicis in Albania, Dalmatia et Istria, fol. 108v.

Knjiga 19

31. V 1504. Illustri et excelso domino observantissimo, domino Bernardino de Franchapanibus Modrussie Segne Vegle et. Comiti, fol. 7v—8; 28. XI 1504, Istome, fol. 43—43v; 7. III 1505. Istome. Pri kraju piše: In simili forma mutatis mutandis scriptum fuit venerando in Christo patri fratri Vuchcich de Bosna ordinis minorum de observantia in conventu Sgliuni. Item scriptum fuit speciali viro Nichxe Givcovich consuli et amico nostro carissimo in Segna, fol. 69—69v.

Knjiga 20

15. X 1526. Copia litterarum missarum Domino Petro Cruzich Capitaneo Segne, fol. 8.

Knjiga 21 (a tergo)

29. XI 1526. Domino Ferdudio. In Fiume, fol. 11.

Knjiga 26

15. VII 1557. Francisco Bernardi Brauttovich, fol. 211v—212v; 15. VII 1557. Domino Petro Denti, capitaneo de Buccari, fol. 212v—213v (o pljački bakarskih uskoka); 15. VII S. Romanorum Regi, fol. 213 (o istoj stvari).

Knjiga 28

21 V 1562. Domino Francisco Capitaneo Terre Fluminis, fol. 280v—281.

»Litterae et commissiones Ponentis«

do knjige 38, naime do 1690. god., do osnutka dubrovačkog konzulata u Rijeci

Knjiga 3

29. X 1577. Lucae Matovich in Terra Fluminis, fol. 94v—95v.

Knjiga 5

7. VII 1586. Commissione a ser Giugno Nic. de Caboga deputato contro Uscochi nostro diletto, fol. 85.

Knjiga 7

31. V 1595. Al signor capitano di Segna, fol. 144—145; 29. V 1596. Al Capitano di Segna Paradeijser, fol. 188v; 29. VIII 1596. Comessione di ser Vettore Besaglio Cancelliere, deputato al Serenissimo Arciduca Ferdinando, et al Capitano di Segna, fol. 206—208; 5. XI 1596. Per Segna, o per Fiume a ser Vettor Besalio, fol. 211—211 bis.

Knjiga 7 verso

26. I 1596. Comessione a ser Nicolo Scipion di Caboga deputato per Capitano contro Scocchi in Punta di Stagno, fol. 3—5.

Knjiga 8

22. V 1599. All'Illustrissimo signor Nicolò Lioni Capitano contra Scocchi, fol. 7v.

Knjiga 9

12. IV 1606. Per Fiume. A Tomaso Milicich nostro carissimo, fol. 204v.

Knjiga 10

22. VII 1610. Segna. Per il signor capitano di Segna, fol. 222v; 24. VII 1610. Istome, fol. 223v; 24. VII 1610. Al signor capitano di Fiume, fol. 224.

Knjiga 11

12. VIII 1613. Fiume e Segna. Commissione a ser Achille Pozza cancelliere destinato per Fiume o Segna al signor Generale di Croatia, et ai signori commissari della Maestà Cesarea, ed al Serenissimo di Graz per l'infrascritto negozio, nostro carissimo, fol. 163—166; 14. VIII 1613. Fiume, o Segna. A ser Achille Pozza nostro diletissimo, fol. 166v; 14. VIII 1613. Nota delle critture che si danno a detto ser Achille Pozza, fol. 167—167v; 14. VIII 1613. All'Illustrissimo signor Bulf libero Barone di Eggenperch, et Enehauser con privilegio (?) di S. A. Serenissimo Generale di Croatia, e di confini marittimi, fol. 169; 21. VIII 1613. Aggiunta alla commissione di ser Achille Pozza, fol. 169v; 21. VIII 1613. A Tomaso Milicich a Fiume, fol. 170; 13. I 1614. Commissione a ser Andrea di Matteo Ghetaldi destinato capitano per andar in Ponta contro gli Scocchi, fol. 201v—202; 13. V 1614. Fiume. Al Nostro Carissimo messer Thomaso Milicich, fol. 216.

Knjiga 13

24. V 1614. Fiume. Ai molto Illustri Signori capitano di Fiume, e suo consiglio, fol. 59v.

Knjiga 16

30. V 1635. All'Illustrissimo Signore Nostro osservatissimo il Signore Nicolò Conte di Frangepani del Consiglio di Sua Maesta Cesarea, fol. 124v—125 (objelodanio V. Koščak: Korespondencija Dubrovačke vlade s Nikolom Fran kopanom i Petrom Zrinskim, str. 216—217); 30. VIII 1636. A Fiume. All'Illustrissimo Signore osservatissimo is Signor Barone della Rovere, Capitano a Fiume, fol. 237.

Knjiga 21

26. V 1654. All'Illustrissimo e Eccellentissimo Signore il Signor Conte Pietro di Zrino, fol. 58v—59 (objelodanio Koščak, op. cit., str. 216—217); 6. IX 1654. Buccari — anzi — Roma. Al Reverendissimo padre osservatissimo il padre Preposito Generale della compagnia di Giesù, Gosvino Nickel, fol. 114v—115v; 3. X 1654. Buccari — Al Signor Conte Pietro di Zrino, fol. 120v; 3. X 1654. Buccari — Al Signor Giorgio Alfetraniz, Capitano in Vinodol, fol. 121.

Knjiga 22

14. III 1658. A Steffano e Christoforo Barsecina a Fiume di Santo Vito; 14. III 1658. Al signor Cirillo Gher colonello Santo Vito per Carintia (ne radi se o Sant Veitu u Koruškoj, već zaista o našoj Rijeci kao prolaznom gradu); 15. VIII 1658. All'Illustrissimo et Eccellentissimo Signor Padrone osservatissimo il Padron Conte Pietro di Zrin — Porto Rè, fol. 129—129v; 1. XII 1658. Istome u istom mjestu, fol. 166—166v.

Knjiga 23

14. VI 1662. All'Illustre signor Giovanni Battista Monaldi — Fiume, fol. 235v—236; 15. IX 1662. Alli molto Illustri Signori Patritii, Nobili e Cittadini della Città di Segna — Segna, fol. 266v.

Knjiga 26

14. III 1666. Al molto Illustre Signor Giovanni Giorgio appaltatore a Buccari — Buccari, fol. 6; 6. X 1670. Al Signore Ferdinando della Rovere — Fiume, fol. 44—44v; 6. X 1670. Al Signor Vice Capitano — Segna, fol. 44v—45.

Knjiga 28

8. X 1670. Al Signor Ferdinando della Rovere a Fiume capitano, fol. 53—53v; 8. X 1670. Al signor Vice Capitano in Segna, fol. 53v—54; 15. V 1672. Al Padre frà Bonifatio Princich Ministro Provinciale di Bosna Croatia — Fiume, fol. 160v—161; 15. V 1672. Al capitano Pietro Svilocos — Fiume, fol. 161; — VIII 1672. Al Reverendo Padre frà Bonifatio Princich Ministro Provinciale in Bosna, e Croatia, fol. 188v; — VIII 1672. Al capitano Pietro Svilocos nostro diletissimo — Fiume, fol. 189; 21. VI 1674. Al signor baron Pietro dall'Argento Capitano in Fiume, fol. 319—319v.

Knjiga 29

8. II 1675. Al signor Giovanni Andrea Coderman di Lees administrator della scala Buccari et Porto Rè, fol. 36v—37.

Knjiga 30

24. III 1678. Istome, fol. 183.

Knjiga 31

29. XI 1678. Al signor Giovanni Michiele Androccha — Fiume, fol. 100; 29. V 1679. Istome.

Knjiga 34

1685. Al Signor Giovanni Pietro libero baron D'Argento capitano di Fiume e Tersatto, fol. 28v; 15. II 1685. Al capitano Pietro Svilocossi — Fiume, fol. 32; 31. III 1685. Istome, fol. 81; V 1685. Allj molto Illustri signori Giudici Nobili e Cittadini della città di Segna. Non fù spedita, fol. 88 v; 11. IX 1685. All'Illustrissimo Signor, Signor Osservatissimo il signor Pietro libero baron d'Argento, capitano di Fiume, e Tarsat — Fiume, fol. 129; 15. IX 1685. Istome, fol. 150v.

Knjiga 35, god. 1685.

— Istome, fol. 2—2v; 15. II Alla Comunità di Segna. Allj molto Illustri signori Nobili, e Cittadini della Città di Segna — Segna, fol. 9—9v; 15. II Al capitano Pietro Svilocossi — Fiume, fol. 10; 31. III Istome, fol. 30—30v; 17. V. Istome, fol. 48—48v; 10. XI All'Illustrissimo Signor Osservatissimo Il Signor Giovanni Pietro libero baron d'Argento, capitano di Fiume e Tersatto — Fiume, fol. 100—100v; 16. XI. Istome, fol. 104.

Knjiga 36

18. IX 1686. Istome, fol. 212; 29. X 1686. Istome, fol. 224; 8. VI 1687. Istome, fol. 291.

Knjiga 37

9. VIII 1687. Istome. Non spedita, fol. 33; 15. X 1698. Istome, fol. 75; 27. III 1688. Istome, fol. 125—125v; 3. IV 1688. Istome, fol. 128—128v; 27. X 1688. Istome, fol. 226v—228; 7. XI 1688. Istome, fol. 231v; 10. I 1689. Istome, fol. 265v.

Knjiga 38

29 II 1690. Istome, fol. 92v—93; 20. V 1690. Istome, fol. 138v—139; 1. IX 1690. Istome, fol. 198—198v; 8. II 1691. Istome, fol. 253; 4. IV 1691. Istome, fol. 276v.

Dubrovački konzuli u Rijeci 1690—1805. godine

Budući da ćemo se od god. 1691. u seriji »Litterae et commissiones Ponentis« često sretati s dubrovačkim konzulima u Rijeci, spomenut ćemo ih tijekom trajanja te ustanove. To su bili: Kapetan **Petar Svilokos** (latinizirano Svilocossi), 1690—1703; Doktor prava **Josip Antun Svilokos** (Svilocossi) **Jurković** (pisano Jurcovich odnosno Ghiurcovich), sin spomenutog Petra, vršio razne druge funkcije u Rijeci 1704—1723; Dr **Martin De Terzi**, Riječanin, 1723—1736; **Marko Antun Orebić**, prior Lazareta u Rijeci, po obiteljskom podrijetlu s Pelješca, 1736—1742; **Ivan Teodor Svilokos** (Svilocossi) **Jurković**, sin Josipa Antuna, na službama u Rijeci, 1742—1752; **Antun Vito Barčić**, iz poznate riječke obitelji, 1752—1797; **Fortunat Vito Barčić**, sin Antuna Vita, 1797—1798; **Karlo Barčić**, brat Fortunata, 1798—1805.

Litterae et commissiones Ponentis od knjige 39, 1691. godine**Knjiga 39**

All'Illustrissimo Signor Osservatissimo Il Signor Giovanni Pietro libero baron d'Argento, capitano di Fiume e Tersatto — Fiume, god. 1691, 13. V, fol.

7v—8; 3. VIII, fol. 43; 9. VIII, fol. 51; 13. VIII, fol. 53; 30. VIII, fol. 64v—65; 12. IX, fol. 72v; 13. XI, fol. 83v; 27. XI, fol. 87; Al Capetano Pietro Svilocossi Console nostro Diletissimo — Fiume, god. 1692, 2. VII, fol. 139—140; 7. VI, fol. 141—141v; Al molto Magnifico Signor Matteo Pozza Senatore Inviato — Fiume, god. 1692, 7. VI, fol. 141v—142; Al Capitano Pietro Svilocossi Console nostro Diletissimo, god. 1693, 21. IV, fol. 263—263v.

Knjiga 40

Istome, god. 1694, 8. III, fol. 67; 18. VIII, fol. 119v; god. 1695, 3. VI, fol. 183; 5. IX, fol. 215v; 3. X, fol. 223; god. 1696, 6. I, fol. 244v.

Knjiga 41

Istome, god. 1696, 4. V, fol. 30v—31; 22. IX, fol. 47; Segna. All'Illustrissimo Signor Signore Osservatissimo Il Signore _____ (na mjestu imena crtica) Capitano di Segna, god. 1697, 6. VII, fol. 119v; Fiume. Al Capetano Pietro Svilocossi Console Nostro Diletissimo, god. 1697, 6. X, fol. 140v; god. 1698, 15. I, fol. 153v; 5. III, fol. 160; 10. III, fol. 162v; 10. IV, fol. 165v; 10 V, fol. 175; 18. V, fol. 176; 5. VI, fol. 186; 25. VI, fol. 190v; 16. VII, fol. 196; 9. IX, fol. 201v; 18. IX, fol. 202v; 26. IX, fol. 204; 24. X, fol. 215; 20. XII, fol. 229; god. 1699, 15. I, fol. 234v.

Knjiga 42

Istome, god. 1699, 28. VIII, fol. 24; 15. XI, fol. 33v; god. 1700, 6. I, fol. 38v; 9. II, fol. 46; 11. IV, fol. 56v; Fiume. All'Illustrissimo signore osservatissimo il signore Ottavio Libero Barone di Terzi Capitano di Fiume e Tersatto, god. 1700, fol. 63—63v; Fiume. Al Capitano Pietro Svilocossi Console Nostro Diletissimo, god. 1700, 29. V, fol. 66v; Fiume. All'Illustrissimo Signore Signor Osservatissimo Il Signore Benvenuto Libero Barone della Rovere, god. 1700, 14. VI, fol. 69; Fiume. Al Capitano Pietro Svilocossi Console Nostro Diletissimo, god. 1700, 27. VIII, fol. 83; 9. XI, fol. 93; 22. XI, fol. 94v; god. 1701, 8. III, fol. 117; 28. IV, fol. 130; 27. VII, fol. 162v—163; 30. VII, fol. 163—163v; 6. X, fol. 173; god. 1702, 29. V, fol. 209v—210; Fiume. All'Illustrissimo Signore Signore Osservatissimo Il Signor Benvenuto Libero Barone della Rovere Luogotenente di Sua Maestà a Fiume, god. 1702, 28. VII, fol. 219; Fiume. Al Capitano Svilocossi Console Nostro Diletissimo, god. 1702, 28. XI, fol. 236.

Knjiga 43

Istome, god. 1703, 1. III, fol. 6v; Segna. All'Illustrissimo Signore Signor Osservatissimo il Signor Conte Eslingh Capitano di Segna, god. 1703, 24. IV, fol. 15v; Fiume. Al Capitano Pietro Svilocossi Console Nostro Diletissimo, god. 1703, 27. IV, fol. 17v; 28. VI, fol. 23v—24; Segna. All'Illustrissimo Signore Signor Osservatissimo il Signor Rodolfo Conte di Eslingh Generale di Battaglia, Colonello Supremo Capitano di Segna, e Commandante del Confinio di Croatia, e Marittimo per Sua Maestà Cesarea, god. 1703, 28. VI, fol. 24v—25; 2. VII, fol. 34—34v; Segna o a Vienna. Al Signor Antonio Damiano Ohmuchiévich Cittadino nostro diletissimo, god. 1703, 10. VII, fol. 35—36; Fiume, istome, god. 1704, 22. IV, fol. 67—67v; Segna. All'Illustrissimo Signore Signor Osservatissimo il Signor Rodolfo Conte d'Eslingh Generale di Battaglia Colonello Superiore, Capitano di Segna, e Commandante del Confine di Croatia, Marittimo per Sua Maestà Cesarea, god. 1704, 15. V, fol. 72v—73; 6.VII, fol. 79; Segna. Al Capetano Marco Antonio Orebich, god. 1704, 6. VII, fol. 79—79v; Fiume. A Giuseppe Antonio Svilocossi de Jurcovich Console nostro diletto-

simo, god. 1704, 6. VII, fol. 79v; 21. VIII, fol. 86v; Segna. Al Capetano Marco Antonio Orebich nosto diletissimo, god. 1704, 28. IX, fol. 88—88v; god. 1705, 1. V, fol. 102v—103; Fiume. A Giuseppe Antonio Svilocossi Jurcovich Console nostro diletissimo, god. 1705, 17. VI, fol. 105v—106; All'Illustrissimo Signore Signor Osservatissimo Il Signor Giovanni Antonio del Sacro Romano Imperio Conte Coronini Libero Barone di Crompergh Superiore Comandante a Segna, god. 1706, 28. III, fol. 172.

Knjiga 44

Buccari. All'Illustrissimo Signore Signore Osservatissimo Il Signor Ferdinando Carlo de Dopp di Sua Maestà Cesarea Consigliere, Vice Capitano, et Inspettore etc., god. 1707, 19. I, fol. 7; Fiume. A Giuseppe Antonio Svilocossi de Jurcovich Console Nostro Diletissimo, god. 1707, 17. II, fol. 10; 22. VI, fol. 31v; 8. VII, fol. 34—34v; 23. VIII, fol. 49; god. 1708, 22. III, fol. 89; A Marco Antonio Orebich Nostro Diletissimo, god. 1708, 9. V, fol. 98; A Giuseppe Antonio Svilocossi de Jurcovich Console Nostro Diletissimo a Fiume, god. 1709, 11. II, fol. 151—152v; 17. VI, fol. 165v—166.

Knjiga 45

Istome, god. 1711, 9. V, fol. 72—72v; 25. VI, fol. 96; 15. VII, fol. 97v; 1. IX, fol. 114v—115; 30. IX, fol. 116; 11. X, fol. 118; 3. XI, fol. 119—120; god. 1712, 1. II, fol. 140—140v; 6. III, fol. 146v.

Knjiga 46

Istome, god. 1715, 8. III, fol. 105; 19. IV, fol. 121—121v; 3. V, fol. 139; 26. IX, fol. 138v—184; god. 1716, 30. III, fol. 239.

Knjiga 47

Istome, god. 1716, 28. V, fol. 11—11v; 5. VI, fol. 15—15v; 14. VI, fol. 19v—20; 4. VII, fol. 34; 12. IX, fol. 58v; 13. XII, fol. 86v; god. 1717, 28. III, fol. 113v—114; 2. IV, fol. 115v; 7. VI, fol. 137—137v; 26. VI, fol. 142v; 28. VI, fol. 143; 19. VII, fol. 151v; 22. VIII, fol. 158v; 8. IX, fol. 160v; 12. IX, fol. 163—164; 15. IX, fol. 165—165v; 28. IX, fol. 169v; 27. X, fol. 180v; 22. XI, fol. 184v; 29. XII, fol. 190v; god. 1718, 1. II, fol. 196; Fiume. All'Illustrissimi Signori Osservatissimi Li Signori Giudici e Rettori della Città di Fiume, god. 1718, 4. III, fol. 203—203v; Fiume. A Giuseppe Antonio Svilocossi de Jurcovich Console Nostro Diletissimo, god. 1718, 4. III, fol. 203—203v; 6. III, fol. 203; 16. III, fol. 204; 8. IV, fol. 206; 15. IV, fol. 207; 26. IV, fol. 210v; 27. IV, fol. 210v; 11. V, fol. 213; 5. VI, fol. 217v; 11. VI, fol. 219; 2. VII, fol. 224; 13. VII, fol. 228; 17. VII, fol. 229v; 15. VIII, fol. 236v; 13. XII, fol. 250.

Knjiga 48

Istome, god. 1719, 5. II, fol. 6—6v (o patronu Ivanu Skenderiću); A tutti, e singoli, ai quali le presenti lettere perveniranno . . . , fol. 6v—7 (o istom Skenđeriću); Naknadni pripis na fol. 6v; Adj 20 Marzo 1720. Simile spedita sotto questo di a contrascritto Schenderich; Fiume. A Giuseppe Antonio Svilocossi de Jurcovich Console Nostro Diletissimo, god. 1719, 15. III, fol. 9v; 10. V, fol. 24—24v; 21. VI, fol. 29v—30; 26. VI, fol. 33; 7. VII, fol. 35; 17. VII, fol. 37; 26. VIII, fol. 43—43v; 30. VIII, fol. 46; 9. XII, fol. 67v; god. 1720, 12. II, fol. 74v; 20. III, fol. 75v—76; 29. VI, fol. 106; god. 1721, 29. III, fol. 146v; 2. IV, fol. 147; 7. XII, fol. 198v; 21. XII, fol. 199; god. 1722, 16. II, fol. 205v; 8. III, fol. 213; 20. III, fol. 217; 5. IV, fol. 220; 28. V, fol. 227v; 8. VI, fol. 233v; 12. VIII, fol. 243.

Knjiga 49

Istome, god. **1722**, 14. XI, fol. 6v; god. **1723**, 6. III, fol. 23; 6. IV, fol. 31; 13. VIII, fol. 71; Fiume. All'Illustrissimo Signore Signor Osservatissimo — Il Signor Benvenuto Libero Barone della Rovere, god. **1724**, 25. III, fol. 130; Fiume. Al Molto Illustrissimo Signor Dottor Martino de Terzi Console Nostro Dilettissimo, god. **1724**, 25. III, fol. 130v—131; 31. V, fol. 139; god. **1725**, 10. I, fol. 178v—179; 27. II, fol. 182.

Knjiga 50

Istome, god. **1726**, 4. VI, fol. 44v; 22. VI, fol. 50v—51; 23. VII, fol. 66; 29. XI, fol. 120v; god. **1727**, 15. I, fol. 154—154v; 18. II, fol. 167; 26. II, fol. 167v; 1. IV, fol. 181v—182; 11. V, fol. 209; 10. VI, fol. 217; 2. VII, fol. 228v; 15. VII, fol. 239v; 27. VII, fol. 244; 2. X, fol. 249; Agli Illustrissimi Signori Osservatissimi I Signori Giudici della Città di Segna, god. **1727**, 28. VIII, fol. 263v—264; Fiume. Al Molto Illustre Signore Dottore Martino de Terzi Console Nostro Dilettissimo, god. **1727**, 28. VIII, fol. 264v—265; 29. VIII, fol. 268.

Knjiga 51

Istome, god. **1727**, 10. XI, fol. 11v; god. **1728**, 7. VIII, fol. 63; 20. X, fol. 73; 15. XI, fol. 78v—79v; god. **1729**, 30. III, fol. 114v—115; 2. VII, fol. 141v; 29. X, fol. 169—169v; god. **1730**, 25. III, fol. 194; 6. VI, fol. 212; 15. VII, fol. 234v.

Knjiga 52

Istome, god. **1730**, 15. IX, fol. 4; 1. XI, fol. 20—20v; 15. XII, fol. 31—31v; god. **1731**, 6. III, fol. 44—44v; 7. V, fol. 58—58v; 17. VI, fol. 75v; god. **1732**, 3. I, fol. 125—125v; 17. II, fol. 148v.

Knjiga 53

Istome, god. **1733**, 20. IV, fol. 53; 25. V, fol. 59v; 10. VI, fol. 66v; god. **1734**, fol. 136v—137; 15. VII, fol. 172—173; 17. IX, fol. 200.

Knjiga 54

Istome, god. **1735**, 12. IV, fol. 11v—12; 26. VI, fol. 34v—35; VIII, fol. 48—48v; god. **1736**, 16. VI, fol. 127; Al Marc'Antonio Orebich Console Nostro Dilettissimo a Fiume, god. **1736**, 28. VII, fol. 149—150; 23. IX, fol. 170v—171; 15. XI, fol. 181—181v; god. **1737**, 6. II, fol. 208; 8. III, fol. 221—221v; 22. IV, fol. 236—237; 23. V, fol. 259—260; 23. V, fol. 260.

Knjiga 55

Istome, god. **1737**, 9. VI, fol. 9; 9. VII, fol. 24v; 20. VII, fol. 30—30v; 30. VII, fol. 37—37v; 7. VIII, fol. 40—40v; 15. VIII, fol. 46—46v; 19. VIII, fol. 50v; 24. VIII, fol. 55v—56; 4. IX, fol. 63—63v; 21. IX, fol. 75v—76v; 25. X, fol. 88; 17. XI, fol. 95; god. **1738**, 12. I, fol. 127; 15. I, fol. 109v; 31. I, fol. 116v; 6. II, fol. 120v—121; 24. II, fol. 131v—132; 28. II, fol. 133; 22. III, fol. 146v; 13. IV, fol. 163; 26. IV, fol. 169v; 20. V, fol. 183; 27. V, fol. 186; 29. V, fol. 186v; 16. VI, fol. 198v—199; 25. VI, fol. 202; 10. VII, fol. 212v; 25. VII, fol. 221v—222; 28. VII, fol. 223—223v; 19. VIII, fol. 233—233v; 1. IX, fol. 245; 18. IX, fol. 252v—253.

Knjiga 56

Istome, god. **1738**, 20. X, fol. 14; 7. XI, fol. 20v—21; 14. XII, fol. 29v; god. **1739**, 14. I, fol. 39—39v; 31. I, fol. 50v—51; 4. 7. III, fol. 63—63v; 8. IV, fol. 77v; 21. V, fol. 96v—97v; 12. VI, fol. 107—107v; 18. VI, fol. 112; 17. VII, fol. 124—124v; 27. VII, fol. 133v; 7. VIII, fol. 139—139v; 18. VIII, fol. 143v; 28. VIII,

fol. 147—147v; 2. X, fol. 152v; god. 1740, 20. II, fol. 169v—170; 18. IV, fol. 180; 15. VII, fol. 209v; 16. VII, fol. 209v—210; 5. VIII, fol. 212; 26. IX, fol. 232v—233; 9. XII, fol. 251v.

Knjiga 57

Istome, god. 1741, 5. II, fol. 5v—6; Agl'Illustrissimi Signori Osservatissimi I Signori Giudici della Città di Segna, god. 1741, 21. II, fol. 11—11v; A Marco Antonio Orebich Console nostro Dilettissimo, god. 1741, 21. III, fol. 19v; 7. IV, fol. 22; 5. V, fol. 45; 6. VI, fol. 57—57v; 13. VI, fol. 62; 5. VII, fol. 78v—79; 24. VII, fol. 87v; 31. X, fol. 129v—130v; 22. XI, fol. 142—142v; god. 1742, 31. I, fol. 174v; 5. III, fol. 189v; Al Molto Illustre Signor Giovanni Teodoro Svilocossi de Ghiurcovich Console nostro Dilettissimo a Fiume, god. 1742, 7. VI, fol. 221—222v; 11. VII, fol. 239—240; All'Illustrissimi Signori Osservatissimi Li Signori Giudici della Città di Segna, god. 1742, 3. VIII, fol. 243—244; 4. VIII, fol. 246v—247v; Al molto Illustre Signore Giovanni Teodoro Slivocossi de Ghiurcovich Console nostro Dilettissimo — Fiume, god. 1742, 4. VIII, fol. 250—250v.

Knjiga 58

Agl'Illustrissimi Signori Osservatissimi Li Signori Giudici della Città di Segna, god. 1742, 1. IX, fol. 10—11v; Al Molto Illustre Signore Giovanni Teodoro Svilocossi de Ghiurcovich Console nostro Dilettissimo — Fiume, god. 1742, 1. X, fol. 11v—13; 20. X, fol. 21v—22; god. 1743, 23. II, fol. 76v—80; All'Illustrissimi Signori Osservatissimi I Signori Giudici della regia, e Libera Città di Segna, god. 1743, 23. II, fol. 80—81; Al Molto Illustre Signore Giovanni Teodoro Svilocossi de Ghiurcovich Console nostro Dilettissimo — Fiume, god. 1743, 4. III, fol. 90—90v; 7. VI, fol. 115—116v; 18. VII, fol. 157v—159; 22. IX, fol. 176—176v; 31. XII, fol. 227v—228v; god. 1744, 20. III, fol. 251v—253; 4. IV, fol. 254—254v.

Knjiga 59

Istome, god. 1744, 1. V, fol. 11v—12v; 14. V, fol. 17v; 1. V, fol. 11v—12v; 14. V, fol. 17v—19; All'Illustrissimi Signori Osservatissimi I Signori Giudici della Regia, e Libera Città di Segna, god. 1744, 23. V, fol. 22—23; Al Molto Illustre Signor Giovanni Teodoro Svilocossi de Ghiurcovich Console nostro Dilettissimo — Fiume, god. 1744, 23. V, fol. 28v—30; 22. VII, fol. 68v—69v; All'Illustrissimo Signore Signor Osservatissimo Il Signore Capitano Carlo de Portner Vice Commandante di Segna, god. 1744, 30. VIII, fol. 90v—91v; Al Molto Illustre Signore Giovanni Teodoro Svilocossi de Ghiurcovich Console nostro Dilettissimo — Fiume, god. 1744, 3. I, fol. 94v—96; 31. X, fol. 142—143; 9. XII, fol. 170v—171; god. 1745, 22. I, fol. 194—195; 5. III, fol. 209v; 25. III, fol. 219—220; 6. IV, fol. 232v.

Knjiga 60

Istome, god. 1745, 15. VII, fol. 77v—78v; 8. X, fol. 128—128v; 26. XI, fol. 158—159; god. 1746, 13. II, fol. 188v—189v; All'Illustrissimo Signore Signore Osservatissimo Il Signore Colonello Benvenuto Conte Petazzi Commandante di Segna, god. 1746, 10. III, fol. 202v—203; Al Molto Illustre Signore Giovanni Teodoro Svilocossi de Ghiurcovich Console nostro Dilettissimo — Fiume, god. 1746, 2. V, fol. 209—210; 2. IV, fol. 210—210v; 18. VI, fol. 232—232v; All'Illustrissimo Signore Osservatissimo Il Signor Conte Petazzi Commandante di Segna, god. 1746, 1. VII, fol. 255—255v; Al Molto Illustre Signore Giovanni

Teodor Svilocossi de Ghiurcovich Console nostro Dilettissimo, god. 1746, 9. X, fol. 304v—305; Agl' Illustrissimi Signori Osservatissimi Li Signori Giudici della Regia e Libera Città di Segna, god. 1746, 14. XII, fol. 333—333v.

Knjiga 61

Al Molto Illustre Signore Giovanni Teodoro Svilocossi de Ghiurcovich Console Nostro Dilettissimo — Fiume, god. 1747, 19. II, fol. 6; 12. III, fol. 10—10v; 21. VII, fol. 53; 30. VIII, fol. 62; god. 1748, 15. II, fol. 121; 1. V, fol. 148v—149.

Knjiga 62

Istome, god. 1749, 13. V, fol. 19v—20; 21. VII, fol. 43v—44; 29. XII, fol. 87v; All' Illustrissimi Signori Osservatissimi Li Signori Giudici della Regia, e Libera Città Segna, god. 1750, 17. I, fol. 91—91v; Al Molto Illustre Signore Giovanni Teodoro Svilocossi de Ghiurcovich Console Nostro Dilettissimo — Fiume, god. 1750, 21. II, fol. 101; 28. III, fol. 115v; 29. VIII, fol. 177v—178; All' Illustrissimi Signori Osservatissimi Li Signori Giudici della Regia, e Libera Città di Segna, god. 1750, 14. IX, fol. 186; Al Molto Illustre Signore Giovanni Teodoro Svilocossi de Ghiurcovich Console Nostro Dilettissimo, god. 1751, 4. III, fol. 234v; 5. IV, fol. 245v—246.

Knjiga 63

Istome, god. 1752, 12. I, fol. 114v—115; Al Molto Reverendo Signore D. N. Canonico Svilocossi — Fiume, god. 1752, 19. VII, fol. 219; Al Molto Illustre Signore Antonio Vito Barcich Console Nostro Dilettissimo, god. 1752, 19. VII, fol. 219v—220; 22. X, fol. 251v.

Knjiga 64

Istome, god. 1753, 4. III, fol. 40; god. 1754, 15. I, fol. 127; 25. VII, fol. 195; god. 1755, 7. I, fol. 241—241v.

Knjiga 65

Istome, god. 1755, 2. IV, fol. 25v; 10. VII, fol. 78v—79; 26. IX, fol. 93—93v; 20. XII, fol. 115—115v; god. 1756, 5. IV, fol. 150—151v; 25. V, fol. 225; 23. VI, fol. 256.

Knjiga 66

(Od ove knjige dalje evidencija se ne vodi po folijama, već po rednim brojevima, a oslovljavanja su jednostavnija i promjenjivija. Ponegdje ima i stara i nova numeracija, a tu se uglavnom držim novije).

Istome, god. 1756, 11. II, br. 16; 5. IV, br. 38; 23. VI, br. 112.

Knjiga 67

Istome, god. 1756, 15. VII, br. 14; 30. VII, br. 32; 5. XI, br. 107; 25. XI, br. 117.

Knjiga 76

Istome, god. 1762, 25. VI, br. 81.

Knjiga 80

Istome, god. 1765, 24. IV, br. 105; 21. IV, br. 121.

Knjiga 81

Istome, god. 1765, 6. VII, br. 20; 8. VII, br. 22; 24. VII, br. 36; 15. VIII, br. 51; 22. VIII, br. 64; 23. IX, br. 88; 15. X, br. 103; 22. X, br. 106; 3. XI, br. 108.

Knjiga 82

Istome, god. 1766, 5. I, br. 5; 19. I, br. 18; 24. I, br. 25; 1. II, br. 27; 11. III, br. 52; 16. IV, br. 78.

Knjiga 83

Istome, god. 1766, 28, V, br. 1; 30. XII, br. 15.

Knjiga 85

A Giovanni Lupi Nostro Diletto a Fiume, god. 1768, 5. II, br. 12; Al Signor Antonio Vito Barcich — Fiume, god. 1768, 15, V, br. 80.

Knjiga 86

Istome, god. 1768, 19. VI, br. 20; Circolare ai Consoli Nazionali, god. 1768, 9. IX, br. 67.

Knjiga 87

Al Signore Antonio Vito Barcich — Fiume, god. 1769, 3. III, br. 37.

Knjiga 88

Istome, god. 1769, 3. VIII, br. 25; 30. XII, br. 100.

Knjiga 89

Istome, god. 1770, 9. II, br. 7; 21. VI, br. 67.

Knjiga 91

A Ser Serafino Giovanni di Bona Senatore Inviato alla Corte di Viena — Fiume, god. 1771, 20. II, br. 53; A Ser Marino Francesco di Tudisi e Ser Francesco Savino di Ragnina Signori Senatori Inviati alla Corte di Petersbourgh — Fiume, god. 1771, 23. II, br. 54; Al Signor Antonio Vito Barcich — Fiume, god. 1771, 23. II, br. 56; 2. IV, br. 75.

Knjiga 92

Istome, god. 1771, 10. IV, br. 14; 25. IV, br. 27; 30. IV, br. 35; 4. V, br. 59; 7. VI, br. 83; 17. VI, br. 99.

Knjiga 93

Istome, god. 1771, 26. VI, br. 13; 6. VII, br. 23; 11. VII, br. 25; 19. VII, br. 31; 1. VIII, br. 58; 9. VIII, br. 60; 9. VIII, br. 65; 30. VIII, br. 90.

Knjiga 94

Istome, god. 1771, 7. IX, br. 2; 9. IX, br. 6; 7. X, br. 39; 11. X, br. 46; 25. X, br. 62; 31. X, br. 73; 20. XI, br. 82; 7. XII, br. 98; 27. XII, br. 105.

Knjiga 95

Istome, god. 1772, 7. I, br. 3; 22. I, br. 14; 1. II, br. 16; 4. IV, br. 44; 21. III, br. 58; 30. III, br. 70.

Knjiga 96

Istome, god. 1772, 30. IV, br. 3; 16. V, br. 10; 4. VI, br. 30; 20. VI, br. 40; 26. VI, br. 51, 18. VII, br. 72.

Knjiga 97

Istome, god. 1772, 12. VIII, br. 11; 9. IX, br. 32; 5. X, br. 47; 27. X, br. 53; 5. XI, br. 61; 22. XII, br. 79.

Knjiga 98

Istome, god. 1773, 18. I, br. 5; 18. II, br. 19; 2. III, br. 22; 30. III, br. 38; 24. IV, br. 41; 29. V, br. 61; 12. VI, br. 68; 16. VI, br. 71; 3. VII, br. 78.

Knjiga 99

Istome, god. 1773, 12. VII, br. 3; 24. VII, br. 23; 3. IX, br. 42; 29. X, br. 59; 18. XII, br. 70.

Knjiga 100

Istome, god. 1774, 27. II, br. 32; 5. IV, br. 53; 1. V, br. 71; 5. V, br. 74; 30. V, br. 89.

Knjiga 101

Istome, god. 1774, 5. VI, br. 5; 28. VI, br. 30; 28. VII, br. 32; 20. VII, br. 46; 29. VII, br. 56; 9. VIII, br. 63.

Knjiga 102

Istome, god. 1774, 21. VIII, br. 5; 18. IX, br. 25; 23. X, br. 46; 16. XII, br. 61; 27. XII, br. 72.

Knjiga 103

Istome, god. 1775, 21. I, br. 12; 26. III, br. 45; 27. III, br. 50; Commissione. A Capitano Biagio Pasquali che si spedisce con Pubblico Dispaccio a Fiume, god. 1775, 27. III, br. 51; Al Signor Antonio Vito Barcich — Fiume, god. 1775, 24. V, br. 90.

Knjiga 104

Istome, god. 1775, 7. IX, br. 60; 16. XI, br. 99; 5. XII, br. 102.

Knjiga 107

Istome, god. 1777, 2. VIII, br. 64.

Knjiga 108

Istome, god. 1778, 10. IV, br. 15; 4. X, br. 91.

Knjiga 110

Istome, god. 1780, 11. II, br. 16.

Knjiga 111

Istome, god. 1781, 11. I, br. 14.

Knjiga 112

Istome, god. 1781, 18. VIII, br. 38.

Knjiga 113

Istome, god. 1782, 20. IV, br. 41.

Knjiga 114

Istome, god. 1782, 27. VII, br. 14; 24. XI, br. 65.

Knjiga 115

Istome, god. 1783, 10. III, br. 20; 14. III, br. 24; 21. III, br. 28; 6. IV, br. 49; 29. IV, br. 52; 14. V, br. 63; 25. V, br. 72; 28. V, br. 74; 25. VI, br. 83; 24. VI, br. 107; 1. VII, br. 113.

Knjiga 116

Istome, god. 1783, 18. VII, br. 9; 11. VIII, br. 16; 29. VIII, br. 43; 1. X, br. 67; 19. X, br. 79; 26. X, br. 81; 31. X, br. 87; 10. XII, br. 103.

Knjiga 117

Istome, god. 1784, 2. I, br. 3; 5. II, br. 17; 24. II, br. 25; 22. III, br. 40; 3. V, br. 58; 4. XII, br. 140.

Knjiga 118

Istome, god. 1785, 14. I, br. 4; 21. II, br. 29; 6. IV, br. 47; 24. V, br. 67; 22. VI, br. 87; 29. VII, br. 108; 17. IX, br. 132.

Knjiga 119

Istome, god. **1786**, 18. II, br. 22; 4. IX, br. 257; 26. XI, br. 320.

Knjiga 120

Istome, god. **1787**, 19. IX, br. 149; 22. IX, br. 151; 5. X, br. 155; 8. XI, br. 174; 2. XII, br. 184; 16. XII, br. 192.

Knjiga 121

Istome, god. **1788**, 13. I, br. 3; 22. I, br. 5; 12. II, br. 18; 23. II, br. 30; 16. III, br. 39; 22. III, br. 48; 1. IV, br. 50; 5. IV, br. 89; 14. IV, br. 96; Al Governatore di Fiume, god. **1788**, 21. IV, br. 102; Al Signor Antonio Vito Barcich — Fiume, god. **1788**, 21. IV, br. 103; Al Signor Governatore di Fiume, god. **1788**, 23. IV, br. 112; Al Signor Antonio Vito Barcich di Fiume, god. **1788**, 23. IV, br. 113; 15. V, br. 136; Al Signore Conte Zappari Governatore di Fiume, god. **1788**, 20. V, br. 146; Al Signore Antonio Vito Barcich, god. **1788**, 23. V, br. 149; Al Signore Conte Zapari Governatore di Fiume, god. **1788**, 28. V, br. 157; 6. VI, br. 164; Al Signore Antonio Vito Barcich — Fiume, god. **1788**, 6. VI, br. 166; Al Signore Conte Zappari — Fiume, god. **1788**, 17. VI, br. 179; Al Signore Antonio Vito Barcich — Fiume, god. **1788**, 17. VI, br. 181; 22. VI, br. 184; 26. VI, br. 191.

Knjiga 122

Istome, god. **1788**, 20. VII, br. 3; Al Signore Governatore di Fiume, god. **1788**, 15. VII, br. 4; Al Signore Antonio Vito Barcich — Fiume, god. **1788**, 15. VII, br. 6; Al Signore Conte Zappari Governatore di Fiume, god. **1788**, 20. VII, br. 23; Al Signore Antonio Vito Barcich — Fiume, god. **1788**, 20. VII, br. 24; Al Signore Conte Zappari Governatore a Fiume, god. **1788**, 28. VII, br. 27; Al Signore Antonio Vito Barcich. Fiume, god. **1788**, 28. VII, br. 28; Al Signore Zappari Governatore di Fiume, god. **1788**, 5. VIII, br. 41; Al Signore Antonio Vito Barcich — Fiume, god. **1788**, 5. VIII, br. 42; 15. VIII, br. 58; 30. VIII, br. 69; Al Signore Conte Zappari Governatore di Fiume, god. **1788**, 8. IX, br. 73; Al Signore Barcich Console a Fiume, god. **1788**, 8. IX, br. 74; 18. IX, br. 87; Al Signor Conte Zappary — Fiume, god. **1788**, 25. IX, br. 88; Al Signore Antonio Vito Barcich — Fiume, god. **1788**, 25. IX, br. 90; 4. X, br. 98; Al Signore Conte Zappari Governatore a Fiume, god. **1788**, 30. X, br. 115; Al Signore Barcich — Fiume, god. **1788**, 30. X, br. 116; 3. XI, br. 118; 17. XI, br. 127; 4. XII, br. 137; 21. XII, br. 141.

Knjiga 123

Istome, god. **1789**, 10. I, br. 2; 1. II, br. 18; 8. II, br. 20; 21. II, br. 30; 9. III, br. 34; 26. III, br. 51; Al Signore Conte Rappurg Governatore di Fiume, god. **1789**, 6. IV, br. 54; Al Signor Antonio Vito Barcich — Fiume, god. **1789**, 6. IV, br. 55; 9. IV, br. 66; 17. IV, br. 68; Al Signore Conte Zappari Governatore di Fiume, god. **1789**, 1. V, br. 74; Al Signore Barcich — Fiume, god. **1789**, 1. V, br. 76; 5. V, br. 80; 16. V, br. 89; 20. V, br. 90; 30. V, br. 97; 14. VI, br. 103.

Knjiga 124

Istome, god. **1789**, 29. VI, br. 1; 17. VII, br. 14; 30. VII, br. 20; 14. VIII, br. 38; 30. VIII, br. 46; 13. IX, br. 58; 1. X, br. 66; 16. X, br. 74; 3. XI, br. 96; 17. XI, br. 102; 6. XII, br. 109; 21. XII, br. 122.

Knjiga 125

Istome, god. **1790**, 7. I, br. 6; 20. I, br. 11; 20. II, br. 19; 2. III, br. 25; 3. III, br. 27; 18. III, br. 31; 7. IV, br. 38; 15. IV, br. 43; 13. V, br. 56; 29. V,

br. 64; 13. VI, br. 70; 28. VI, br. 85; 16. VII, br. 96; 8. VIII, br. 103; 20. VIII, br. 114; 12. IX, br. 119; 13. X, br. 132; 19. XI, br. 138; 22. XII, br. 170.

Knjiga 126

Istome, god. 1791, br. 6; 17. II, br. 15; 23. III, br. 27; 12. IV, br. 40; 11. V, br. 53; 26. V, br. 62; 11. VI, br. 72; 10. VII, br. 88; 9. VIII, br. 112; 31. VIII, br. 137; 3. IX, br. 139; 9. X, br. 147; 2. XII, br. 178.

Knjiga 127

Istome, god. 1792, 18. I, br. 3; 18. III, br. 49; 21. IV, br. 57; 21. VIII, br. 135.

Knjiga 128

Istome, god. 1793, 6. VIII, br. 69; 21. IX, br. 87.

Knjiga 129

Istome, god. 1794, 29. III, br. 37; 6. X, br. 90.

Knjiga 130

Istome, god. 1795, 27. IV, br. 42.

Knjiga 131

Istome, god. 1796, 9. IX, br. 151; 20. IX, br. 156; 2. X, br. 164.

Knjiga 132

Istome, god. 1797, 15. III, br. 33; 29. III, br. 43; 2. IV, br. 47; 26. IV, br. 69; Al Signor Fortunato Antonio Barcich — Fiume, god. 1797, 4. V, br. 74; Al Signor Antonio Vito Barcich — Fiume, god. 1797, 15. V, br. 78; 29. V, br. 84; 13. VI, br. 93; 26. VI, br. 102; 10. VII, br. 110; 31. VII, br. 118; 13. IX, br. 119; Al Signor Fortunato Antonio Barcich — Fiume, god. 1797, 26. IX, br. 147; 9. X, br. 149; 16. X, br. 156; 5. XI, br. 166; 22. XI, br. 180; 17. XII, br. 189.

Knjiga 133

Istome, god. 1798, 1. I, br. 1; 14. II, br. 20; 7. III, br. 27; Al Signor Carlo Barcich — Fiume, god. 1798, 30. III, br. 43; 5. IV, br. 49; 2. VI, br. 98; 15. VI, br. 106; 27. VI, br. 110; 9. VII, br. 117; 1. VIII, br. 123; 1. VIII, br. 124; 9. VIII, br. 135; 29. VIII, br. 157; 10. IX, br. 164; 13. IX, br. 172; 6. X, br. 183; 19. X, br. 193; 2. XI, br. 195; 27. XI, br. 206; 1. XII, br. 209.

Knjiga 134

Istome, god. 1799, 9. I, br. 5; 1. II, br. 15; 4. II, br. 17; 5. III, br. 35; 6. IV, br. 47; 15. IV, br. 53; 12. IV, br. 82; 9. VI, br. 90; 1. VII, br. 115; 11. VII, br. 129; 22. VII, br. 141; 29. VII, br. 159; 6. VIII, br. 167; 8. IX, br. 189; 4. X, br. 200; 15. X, br. 221; 22. X, br. 231; 7. XII, br. 241.

Knjiga 135

Istome, god. 1800, 4. II, br. 18; 26. II, br. 28; 18. III, br. 44; 9. IV, br. 58; 9. IV, br. 59; 4. V, br. 69; Circolare ai Consoli Nazionali, god. 1800, 20. IV, br. 72; Al Signor Carlo Barcich, god. 1800, br. 92; 19. VII, br. 108.

Knjiga 136

Istome, god. 1801, 22. II, br. 16; 4. III, br. 21; 31. III, br. 39; 20. IV, br. 43; 29. IV, br. 48; 30. V, br. 73; 19. X, br. 118; 27. XI, br. 132.

Knjiga 137

Istome, god. 1802, 23. VI, br. 96; 4. VIII, br. 126; Circolare ai Consoli Nazionali, god. 1802, 24. VIII, br. 144; Al Signore Carlo Barcich, god. 1802, 19. X, br. 164.

Kako se moglo vidjeti, dokumenti u ovoj seriji poredani su kronološkim redom, od čega se vrlo rijetko odstupa.

I u seriji »Litterae et commissiones Levantis« ima dopisa i uputa u kojima se može naći podataka, pogotovo onih dopisa o uskocima upućenih turskim vlastima.

VIII

Serijski »Isprave i akti« (Diplomata et acta)

Navest ćemo počevši od 16. st. iz serije »Isprave i akti« važne dokumente, naime dopise i priznanice upućene dubrovačkoj vladi. Oni su smješteni po stoljećima, ali unutar jednog stoljeća nisu poredani strogo kronološkim redom.

Isprave i akti 16. stoljeća

Br. 6, 3. VI 1505. Kapetan Senja poziva dubrovačku vladu na isplatu danka dužnog ugarsko-hrvatskom kralju.

Br. 79, 1. VI 1510. Ugarsko-hrvatski kralj Vladislav određuje da dubrovačka vlada isplaćuje kapetanu Senja obavezni danak.

Br. 80, 15. VIII 1510. Senjski kapetan javlja dubrovačkoj vladi o modalitetima plaćanja danka.

Br. 81, 26. VIII 1510. Ugarsko-hrvatski kralj Vladislav javlja dubrovačkoj vladi da im upućuje kapetana Senja.

Br. 82, god. 1510. Isti istoj u vezi s plaćanjem danka.

Br. 83, 23. X 1510. Priznanica senjskog kapetana o primitku 3000 venecijanskih dukata od dubrovačke vlade u ime isplatâ danka.

Br. 88, 14. VII 1523. Ugarsko-hrvatski kralj Ludovik II određuje da senjski biskup primi od dubrovačke vlade isplatu danka.

Br. 89, 30. IX 1523. Priznanica senjskog biskupa o isplaćenom danku ugarsko-hrvatskom kralju.

Br. 90, 8. XIII 1523. Ugarsko-hrvatski kralj Ludovik priznaje da je preko senjskog biskupa primio određenu svotu danka.

Br. 91, 5. VI 1526. Suci grada Senja priznaju da su primili 260 dukata u ime danka.

Br. 94, 13. VI 1528. Ugarsko-hrvatski kralj Ferdinand traži povrat stanovite količine metala posuđenog dubrovačkoj vladi od strane grada Senja za izradu bombardâ.

Br. 95, god. 1528. Ugarsko-hrvatski kralj Ferdinand traži isplatu danka kapetanu Senja. (Znamo iz drugih izvora da tome nije udovoljeno te da su nakon god. 1526. Dubrovčani prestali plaćati danak ugarsko-hrvatskom kralju.)

Br. 97, 19. VII 1529. Isti javlja dubrovačkoj vladi da joj upućuje kapetana Senja.

Br. 98, god. 1529. Isti traži od dubrovačke vlade da dužni danak isplati senjskom kapetanu.

- Br. 318, 25. IV 1524. Senjani i Klišani traže pomoć u borbi protiv Turaka.
- Br. 319, 25. IV 1524. Općina Senja šalje izaslanika za traženje pomoći Klisu.
- Br. 321, 22. II 1528. Općina Senja traži pomoć i u tu svrhu šalje svog izaslanika.
- Br. 322, 5. IX 1528. Dopis senjskog kapetana Petra Kružića u vezi sa zatraženom pomoći.
- Br. 323, 28. V 1529. Senjski kapetan Erasmo Serar traži obavijesti o političkim novostima, da bi mogao informirati kralja.
- Br. 324, 26. VIII 1529. Dopis istog, kojim javlja dolazak svog izaslanika.

Isprave i akti 17. stoljeća

Ponekad u seriji za 17, 18. i 19. st. postoji pod jednim rednim brojem samo jedan dokument, a nekada cijela skupina dokumenata, unutar koje su pojedini dokumenti razvrstani po podbrojevima.

Br. 1735

Dopisi dubrovačkog konzula u Rijeci Petra Svilokosa, 1691—1699; podbrojevi 1—75.

Br. 1736

Dopisi Petra baruna d'Argento (i poneki drugi) 1688—1693; podbrojevi 1—9 iz Rijeke, 10—11 iz Trsata, 12—16 iz Rijeke, 18 iz Beča (Stjepana Pisića), 19—24 iz Rijeke, 25 iz Beča, 26—44 iz Rijeke, 45—46 iz Rijeke (Ivana Sebeljića), 47—52 iz Rijeke, 53—54 (Benvenuta slobodnog baruna Della Rovere), 55—110.

Br. 2050

Costituti nel Processo contro Giacomo Resti e Jacomo Giorgi a. 1611 e 1612. (Objelodanio Radonić, n. dj., str. 269—273, 300—301; tu i tamo spominju se uskoci, Senj i Rijeka.)

Br. 2055

Razni dopisi biskupa Adrie, apostolskog nuncija u Gracu; baruna Chisela, komandanta Hrvatske i raznih osoba iz Njemačke, Ugarske i Hrvatske, 1604—1606, 1635, 1651, 1654, 1672, 1674, 1684, 1686, 1688, 1690, 1696. Među ostalim, ima dopisa iz Bakra, Senja, Trsata i naročito iz Rijeke. Navodimo neke: podbroj 1, dopis Petra Zrinskog iz Bakra 4. IX 1654; podbroj 9, dopis Nikole Frankopana iz Bosiljeva, 15. III 1635; podbroj 13, dopis iz Senja god. 1684; podbroj 14, dopis iz Bakra god. 1686; podbroj 16, dopis iz Bakra god. 1688; podbroj 17, dopis Petra Svilokosa iz Rijeke 11. XII 1690; podbroj 19, dopis iz Trsata god. 1693.

Br. 2056

Dopisi iz Rijeke; podbrojevi 1—3, dopisi riječkog kapetana Stjepana Della Rovere god. 1622, 1631, 1636; podbroj 4, dopis riječkog kapetana Benvenuta Della Rovere god. 1699; podbrojevi 5—14, dopisi riječkog kapetana Petra Dall'Argento god. 1674—1692; podbroj 15, dopis nadvojvodina vikara Arka Aurelija Thur god. 1610; podbrojevi 16—17, dopisi meštra pošte Eustahija Balbija god. 1691; podbroj 18, dopis providura saniteta god. 1691.

Br. 2061

Dopisi i izvještaji iz Rijeke plemića Ahila Pucića (Pozza); Petra Svilokosa, Antuna Damjana Ohmućevića i raznih Dubrovčana i stranaca u godinama 1613, 1614, 1620, 1658, 1672, 1681, 1689; podbrojevi 1—18.

Br. 2196

Dopisi raznih dopisnika iz Beča, Rijeke (god. 1667, 1674, 1686—1688, 1692); iz Bakra, Senja i Trsata (god. 1663, 1668, 1684, 1687); iz Praga i Regensburga. Među ostalima podbroj 1, god. 1668. i 2, god. 1684. iz Senja (oba na hrvatskom jeziku); podbrojevi 16—22b, iz Rijeke; podbroj 23, iz Trsata, podbroj 24, iz Bakra.

Br. 2197

Dopisi i izvještaji dubrovačkog konzula iz Rijeke u godinama 1693. i 1694; podbrojevi 1—23.

Br. 2198

Dopisi i izvještaji plemića Pavla Gundulića iz Graca u Štajerskoj u god. 1605; podbrojevi 1—10. Riječ je o raznim stvarima, među ostalima o uskocima i Senju.

Br. 2199

Razni dopisi iz Rijeke u god. 1667, 1687, 1688, 1690; jedan iz Senja god. 1676; jedan iz Bakra god. 1654; podbroj 1, iz Senja, podbrojevi 2—13, iz Rijeke; podbroj 14, iz Bakra.

Br. 2208

Razni dopisi iz dalmatinskih gradova; podbroj 5, dopis generalnog providura Dalmacije Lorenca Venier iz Raba 3. studenog 1615.

Br. 2238

Procesi; podbroj 3, istraga u vezi s ortaštvom s uskocima, koji su opljačkali Klek, 19—20. siječnja 1614.

Isprave i akti 18. stoljeća

Br. 644

Dopis grofa Coroninija, vrhovnog kapetana Senja, 12. VI 1708.

Dopisi sudaca grada Senja **br. 776**, god. 1741; **br. 791** i **792**, god. 1742; **br. 795** i **796**, god. 1744; **br. 802**, god. 1748.

Br. 800

Dopis grofa Petazzi, kolonela i komandanta Senja 17. I 1746.

Br. 865

Dopis komandanta Bakra 1. VII 1753.

Dopisi grofa Szaparyja, gubernatora Rijeke, u god. 1788, **br. 2086**, **2092**, **2094**, **2095**, **2096**, **2101**, **2104**, **2106**, **2109**, **2112**, **2114**; u god. 1789, **br. 2128**, **2130**, **2133**, **2139**.

Br. 2923

Dopis generala Bradyja, austrijskog komandanta Boke kotorske, kojim među ostalim zahvaljuje na dostavljenoj mu pošti iz Rijeke, 29. X 1798.

Br. 3119—3123

Dopisi dubrovačkih konzula iz Rijeke.

Br. 3119. Dopisi konzula Petra Svilokosa god. 1702—1703, podbrojevi 1—28; dopisi konzula Josipa Antuna Svilokosa god. 1704—1723, podbrojevi 29—146; dopisi konzula Martina Terzi god. 1724—1736, podbrojevi 147—218.

Br. 3120. Dopisi Marka Antuna Orebića kao građanina god. 1708—1735, podbrojevi 1—5a; kao konzula god. 1736—1742, podbrojevi 6—135; dopisi konzula Ivana Todora Svilokosa god. 1742—1752, podbrojevi 136—215.

Br. 3121. Dopisi konzula Antuna Vita Barčića god. 1752—1778, podbrojevi 1—146.

Br. 3122. Dopisi istog god. 1780—1789, podbrojevi 1—120.

Br. 3123. Dopisi istog god. 1790—1797, podbrojevi 1—75; dopisi konzula Fortunata Antuna Barčića god. 1797—1798, podbrojevi 76—87; dopisi konzula Karla Barčića god. 1798—1799, podbrojevi 88—119.

Br. 3181b

Dokumenti u vezi s pritužbom Republike protiv Senjana da su opljačkali u dubrovačkim vodama puljiški brod god. 1742, god. 1742—1745, podbrojevi 1—23.

Br. 3185

Politički i kriminalni procesi i istrage; podbroj 3, god. 1734. Senjani i Puljizi — spor radi ribe.

Br. 3196

Dopisivanje Djurdja Schullera e comp. bankara iz Beča, Antuna Damjana Ohmućevića i raznih glasovitih ličnosti iz Beča. Pisma raznih ličnosti iz Trsta, Rijeke, Zagreba i Hrvatskog primorja. God. 1700—1798.

Za nas važno: podbroj 133, god. 1707. iz Bakra; podbroj 134, god. 1750. iz Bukarice; podbrojevi 142—158, god. 1795—1796. pisma Simeona Adamića iz Rijeke, podbrojevi 159—182, god. 1703, 1705, 1712, 1715, 1718, 1724, 1737, 1742, 1757, 1758, 1771, 1775, 1781, 1793, 1798. pisma raznih osoba iz Rijeke.

Br. 3306

Dopisi raznih dopisnika iz Graca, Beča, Bolzana, Rijeke, Srassburga, Bakra, Donje Štajerske.

Za nas važno: podbroj 12, god. 1777. dopis Mateja Damilića iz Bakra; podbroj 12, god. 1797. dopis Ivana Josipa Gerliza iz Rijeke.

Br. 3333

Dopisi i izvještaji Antuna Damjana Ohmućevića iz Beča, Graca, Ljubljane i Rijeke. Među ostalim: podbroj 1, god. 1703. dopis Ohmućevića iz Rijeke; podbroj 17, god. 1703. dopis Antuna Orebića iz Senja.

Br. 3339

Dopisi Mateja I. P. Paulija iz Rijeke i Beča. Među ostalim: podbroj 1, god. 1730. iz Rijeke.

Br. 3372

Dopis sudaca grada Senja, god. 1750.

Br. 3385

Podbrojevi 1—6, god. 1744, 1746, 1747. dopisi raznih osoba iz Senja.

Isprave i akti 19. stoljeća

Br. 589/1, Litterae Ponentis, god. 1803.

Konzulu Karlu Barčiću u Rijeci, koncepti dopisâ, podbrojevi 19, 26, 52, 68, 77, 123, 128, 147.

Br. 589/3, Litterae Ponentis, god. 1804.

Konzulu Barčiću u Rijeci, koncepti dopisâ, podbrojevi 7, 43, 63, 64, 76, 98, 111, 155.

Br. 589/4, Litterae Ponentis.

Konzulu Karlu Barčiću u Rijeci, koncepti dopisâ, podbrojevi 12, 89; Kristoforu Lupiju u Rijeci, podbroj 159.

Br. 590, Litterae Ponentis, god. 1806.

Kristoforu Lupiju, u Rijeci, koncepti dopisâ, podbrojevi 20, 52.

Br. 602/1

Dopisi konzula u Rijeci Karla Barčića, god. 1800—1805, podbrojevi 1—50.

Br. 619

Dopisi Kristofora Lupija i drugih osoba iz Rijeke i Bakra god. 1800—1806; podbrojevi 1—7, dopisi Kristofora Lupija iz Rijeke god. 1802, 1805, 1806, podbroj 8, iz Rijeke, podbroj 9, iz Bakra, podbrojevi 10—12, iz Rijeke.

IX

Donijeli smo podatke iz serija »Litterae et commissiones Ponentis« i »Isprave i akti« nabrajajući ih na suhoparan način. No, i iz ovakvog prikaza dadu se izvući neki zaključci. U spomenima datumâ vidimo češće ili rjeđe veze u stanovitim godinama i razdobljima. Do kraja knj. 65 zaključno serije »Litterae et commissiones Ponentis« možemo vidjeti i opseg takvih dopisa. Za dopise u toj seriji možemo reći da redovito nisu dugi. Duži su oni, koje je primala vlada Republike, a nalaze se u seriji »Isprave i akti«. Onaj koji je proučavao, i onaj koji će proučavati dokumente tih dviju serija, može vidjeti što nam oni pokazuju. Mi možemo prethodno dati neke opće napomene, a neke smo već i učinili. Rijeka je od kraja 17. st. bila važan grad, preko kojeg je išla korespondencija dubrovačke vlade s bečkim dvorom, a te su veze bile vrlo intenzivne. Dubrovački konzul u Rijeci imao je glavnu zadaću da bude posrednik te korespondencije u jednom i drugom pravcu. U tim serijama, a i u još nekim, ima i podataka o privrednim vezama i prilikama. Kroz njih se naročito ističe lik Jakova Prizmića iz Lovrana, jakog privrednika, koji je neko vrijeme boravio i u Dubrovniku. On je dubrovačkoj crkvi Gospi od Milosrđa priložio jednu zavjetnu sliku Original je na žalost nestao, ali se srećom sačuvala kopija.

Bili smo u mogućnosti iz serija »Litterae et commissiones« i »Isprave i akti« potanje navesti dokumente koji se tiču sjevernog Hrvatskog primorja, no ne znači da smo naveli sve, jer se i u dopisima upućenim i u ostale naše i strane krajeve raznim vladama i ličnostima nađe podataka o njemu. Mi smo, tako reći, zgrabili ono što nam je išlo od prve ruke, ali i ovo je dobra početna orijentacija. No, pored podataka iz tih glavnih serija, za koje imamo kataloge, ima i drugih serija, u kojima se mogu naći podaci o sjevernom Hrvatskom primorju, ali u njihovim knjigama valja prelistavati list po list

da bismo našli ono što nas zanima. Za sada će nam koristiti citati iz tih serija u radnjama raznih povjesničara. Osobito je važna serija LVI **Navigatio** (Pomorstvo). Kako već prije rekoh, nju sam prikazao u časopisu »Pomorstvo«. Dubrovački život je toliko bio prožet pomorstvom da gotovo i nema serije u kojoj nema nešto o njemu. Dubrovačka vijeća, a osobito Vijeće umoljenih upravljala su i pomorskim poslovima, ali počele su se i tu stvarati posebne knjige i izdavati naročite isprave; sve je to skupa uvršteno u Pomorsku seriju, koja se dijeli na dvadeset i dvije podserije. Ima podserija i s dokumentima počevši od 16. stoljeća. Ipak je novi procvat pomorstva — koje se nakon desetljeća slabijeg stanja uzrokovanog velikim potresom god. 1667. izdiglo osobito sredinom 18. stoljeća — doveo do toga, da je prema novim prilikama god. 1745. bio stvoren posebni Ured za pomorstvo. Taj je Ured dao podstreka stvaranju novih pomorskih podserija.

Kao pomorske podserije koje nam naročito spominju veze sa sjevernim Hrvatskim primorjem i Istrom osobito ćemo istaći **Arboratica** (tal. Arboracci), u kojoj su zabilježene takse što su se plaćale za brodove, i **Assembleae et consulatus maris** (Odbori i konzulat mora), u kojoj su zabilježena stradanja domaćih i stranih brodova. Vlast, pred kojom su se vršila saslušanja, zvala se **Consulatus maris**, a uz redovnog suca postojao je i odbor stručnjaka (**assemblea**). Te dvije podserije su **treća i četvrta** po redu. **Peta** je podserija **Arboracci e Scarmi alla Ponta**, naime plaćanje arboratika i tzv. »škarama« od strane manjih brodova. **Dvadeset i druga** serija sadrži **Pomorske isprave**. Među njima su osobito važni **Zdravstveni listovi**, nazivani talijanski **fede di sanità** ili kraće samo **fede**. Oni iskazuju stanje zdravlja luke iz koje je brod otplovio, s popisom posade i putnika, i to često s naznakom odakle su. Ti dokumenti su ostajali u rukama privatnika te su većinom propali, ali su ih razni kolekcionari sakupljali, pa su preko njih dospjeli i u Dubrovački arhiv. Imamo zdravstvenih listova izdanih u Rijeci, pod brojevima 1—22, god. 1775—1807; u Rovinju 1—8, iz god. 1789—1804; u Senju 1—3, iz god. 1783, 1795, 1807, te po jedan iz Krka god. 1789. i Poreča god. 1792. Zanimljivi su i zdravstveni listovi izdani u Dubrovniku. U toj zbirci imamo za putovanje u Rijeku ove: br. 8 god. 1777, br. 14 god. 1780, br. 60 god. 1775, br. 68 god. 1789, br. 83 god. 1798, br. 94 god. 1777, br. 106 god. 1738 (?), br. 126 god. 1798. Za putovanje u Senj imamo br. 107 iz god. 1786, a općenito za putovanje u Istru br. 54 iz god. 1800. Pretpostavljamo da je vlast, koja je izdavala zdravstvene listove, vodila registar o tome. No, iz doba Dubrovačke Republike nisu se sačuvali, a u **osamnaestoj** podseriji zvanj **Registri zdravstvenih listova** registrirani su oni iz doba francuske uprave god. 1808—1814 (ukupno osam knjiga). Često se isticalo da je engleska blokada u Jadranskom moru ukočila gotovo sav pomorski promet na Jadranu, no iz tih registara i drugih dokumenata vidi se da je bio dosta živ prema Pugliji i Anconi na suprotnoj talijanskoj obali, a i uzduž naše istočne obale, najviše prema Boki kotorskoj, doduše većinom s manjim brodovima. No, dopirali su brodovi i u Trst i Rijeku, a ponekad i u Senj. Zanimljivo je da u popisima pomoraca vidimo dosta ljudi iz sjevernog Hrvatskog primorja i istočne Istre. Na zdravstvenim listovima upisivale su se naknadno dalje dozvole puta iz slijedećih luka u koje je brod uplovljavao, pa je često takav list zapravo itinerar stanovitog broda. U registrima iz doba francuske uprave i ti su podaci bilježeni. I u ostalim serijama ima mnogo podataka o pomorstvu, naročito u onj zvanj **Diversa de Foris**, u kojoj je riječ i o prodajama brodova.

Spominjali smo već agilnog Jakova Priskića iz Lovrana. Moramo spomenuti i to da su Primorci i Istrani pomogli obnovi dubrovačke trgovačke mornarice tijekom 18. stoljeća, jer su Dubrovčani kupovali kod njih brodove. Tako se kao prodavaoci brodova Dubrovčanima osobito spominju Senjani, Riječani, Bakrani i oni iz Lovrana. Pored značenja Rijeke koja sam već isticao, ona je u 18. st. posredovala i u trgovini žitom, koje je preko nje išlo iz sjeverne Hrvatske i Ugarske u Dubrovnik. Bila je važan posrednik i u trgovini kožom. Osim Priskića spominju se još neki ljudi iz Lovrana, koji podržavaju veze s Dubrovčanima.

Kad je riječ o radovima o ranijim stoljećima, neke smo povjesničare već spomenuli, a sad bih želio navesti neke radove za razdoblje 18. stoljeća. Značajna je već godine 1931. napisana, ali na žalost neobjelodanjena dizertacija dubrovačkog ekonomista Antuna Pokovića »Dubrovački konzul na Rijeci Senjskoj (1690—1815)«, s citiranjem brojnih dubrovačkih dokumenata. Josip Luetić nam je među ostalim dao i ove radove: »O pomorstvu Hrvatskog primorja i Istre u XVIII. stoljeću« (Pomorstvo, XI, br. 2, 1956, s citiranjem dokumenata Dubrovačkog arhiva, naročito iz podserije LVI — 4 Assembleae et consulatus maris); »O pomorstvu Hrvatskog primorja i Istre u XVIII. stoljeću. Podaci iz dubrovačkih arhiva« (Jadranski zbornik I, 1956, s citiranjem dokumenata naročito iz serije Diversa de Foris); »Veze Dubrovnika sa Hrvatskim primorjem i Istrom u XVIII. stoljeću« (Jadranski zbornik II, 1957, s citiranjem dokumenata, naročito iz serije Diversa de Foris i LV — 1 Sanitas — Contumaciae); »Dio brodova Hrvatskog Primorja i Istre od 1719. do 1750« (Pomorstvo XIV, br. 6, 1959); »Istarski pomorac Jakov Priskiće istaknuti naš pomorski privrednik sredinom XVIII. stoljeća« (Pomorstvo XV, br. 2, 1960); »Dubrovačka republika XVIII. stoljeća u međunarodnim okvirima. Učešće Istrana i Primoraca u Dubrovačkoj mornarici« (Pomorstvo XVII, dvobroj 1—2, 1962). Spomena je vrijedan i rad Vinka Ivančevića »Prilozi o odnosima starog Dubrovnika s gradom Senjom« (Pomorstvo XII, br. 7, 1957). Stjepan Vekarić se u svojoj knjizi »Pelješki jedrenjaci«, Split 1960, koja ima arhivskih citata, dotakao odnosa sa sjevernim Hrvatskim primorjem, pače ima i posebno poglavlje »Veze s Hrvatskim primorjem«. Najnovija je radnja Miljenka Foretića »Dubrovnik i Hrvatsko primorje na početku 18. stoljeća g. 1700—1714.«, za sada još u rukopisu a određena za Jadranski zbornik, s brojnim citatima iz Litterae et commissiones Ponentis, Diversa de Foris, dopisa dubrovačkih konzula iz Rijeke, korespondencije Antuna Damjana Ohmućevića te Palazzuola iz Beča.

Na kraju spominjemo još dva dubrovačka izvještaja o Rijeci iz 18. stoljeća. U seriji XXI—1 **Memoriae** ima knjiga 145 bez naslova, a sadrži dnevnik privatnog karaktera dubrovačkog izaslanika u Beču Lukše Sorgo-Sorkočevića od 1. IX 1780. do 7. II 1781. Na povratku iz Beča boravio je u Rijeci od 5 I do 7. II 1781, te na listovima 122v—137v govori o prilikama u tome gradu, ali se rukopis naglo prekida; naime izgubljeni su ostali listovi. O tome je pisao Žarko Muljačić u članku »Grad Rijeka i okolica 1782. g.« (Naše more IV, br. 1, 1957).

U privatnom arhivu obitelji **Bizzaro**, sada u sklopu Dubrovačkog arhiva, imamo pod signaturom br. 1—S među ostalim i autograf na četiri arka Miha Sorgo-Sorkočevića pod naslovom naknadno postavljenim »Viaggio da Venezia a Chiozza, Pirano, Capo d'Istria, Trieste e Fiume primo Luglio 1788«. Prvi

srpnja je početni datum, a inače posljednji datum toga kratkog putopisa jest 12. srpnja. I o njemu je pisao Muljačić pod naslovom »Rijeka godine 1788. prema putničkom dnevniku Dubrovčanina Miha Sorkočevića« (Riječka revija I, br. 4, 1952).

Donedavna se u dubrovačkoj povijesti dosta zanemarivala longitudinalna komponenta vezâ uzduž istočne jadranske obale, a isticala se jednostrano, zaista ipak važna, transversalna komponenta kopnene veze s balkanskim zaleđem. U novije vrijeme boljim uvidom u Dubrovački arhiv sagledala se u punoj vrijednosti i komponenta primorskih veza sve do Kvarnera i Istre.

Riassunto

LE FONTI DI ARCHIVIO PER LA STORIA DEL LITORALE CROATO SETTENTRIONALE E PER L'ISTRIA NELL'ARCHIVIO DI DUBROVNIK (RAGUSA)

Vinko Foretić

Il più importante fondo del »Historijski arhiv Dubrovnik«, l'archivio della Repubblica di Ragusa e dell'amministrazione francese (»Dubrovački arhiv« — 1022—1814), contiene una serie di notizie importanti sull'Istria e sul Litorale croato settentrionale. La maggioranza degli atti che testimoniano le relazioni di Dubrovnik con le città dell'Istria e del Litorale croato settentrionale si trovano nelle serie seguenti del fondo: LXXVI Diplomata et acta, II Reformationes, III Acta Consilii Rogatorum, V Acta Minoris Consilii, VII Acta Consilii Maioris, XXVII Litterae et Commissiones (sottoserie: Litterae et commissiones Ponentis e Litterae et commissiones Levantis) e LVI Navigatio. Altre notizie si possono trovare nelle serie: Diversa notariae, Diversa cancellariae, Diversa de foris.

Il maggior numero di documenti che si riferiscono alle città rispettive si è formato nel XVIII secolo, però il documento scritto più antico che menziona l'Istria è del 1190 ed è un contratto di inviati (legati) roviginesi. Dal XIII secolo, invece, sono numerosi gli atti che testimoniano le buone relazioni fra Dubrovnik e Senj (Segna) e, dal XV secolo, quelle fra Dubrovnik e Rijeka (Fiume). Sporadicamente troviamo pure dati di altri luoghi del Litorale croato settentrionale.

In questo fondo archivistico si menzionano pure i Frangipani (Frangipani) nel XV e XVI secolo e Petar Zrinski quale signore della città di Bakar (Buccari).

Prevela: Ines Krota